2025 / 4

kökler

Edebiyat ve Kültür Dergisi

dosya

hasretten sevgiye

söyleşi

Ord. Prof. Çoban Uluhan

usta kalemler

Abdulhekim Rejioğlu

Hasret Nene tablosu, Abbas Erenay

kökler

Editörden

Değerli okurlar,

Bu sayıyla birlikte yayın hayatımızın ilk yılını doldurmuş oluyoruz. Eylül ayı, sararan yapraklar Türk insanına Ahmet Haşim'in ağır ağır çıktığımız "Merdiven"ini anımsatırken; ruhumuza dolan "lisan-i hafi"yi ve Necip Fazıl'ın "Söylenmedik cümlenin hasreti"ni yazılarımızla ifşa etmekteyiz. Sonbahar yazarlar ve sanatçılar için özlem mevsimidir. Biz de eylülde yılımızı doldururken bu temayı sevgi temasıyla birlikte işleyelim dedik. Çünkü hasret sevgiden doğar ve insan bu var-yok içinde yaşamını sürdürür.

Geçenlerde gençlerimizle sohbet ederken edebi hayatımızın gelişmesinden ve evrelerinden uzak kaldıklarını, fakat bazılarının onun "hasretini" yaşadıklarını hissettim. Haksız değiller; çünkü bizim bölgedeki okullarda Türk edebiyatı okutulmuyor. Gençlerimizden biri Fuzuli'yi okumuş ve şiirlerindeki imgelere hayran kaldığını dile getirdi. İşte mesele bu! Kültür tarihi ve coğrafyasında kopukluk olmamalı ve aynı zamanda yeni nesiller ve akımlar eskiyi reddederek değil, zihninde yeni keşifler yaparak zenginleştirerek ilerlemelidir kanımca.

Edebiyat, geçmişiyle geleceğiyle bir bütündür insan gibi. Geçmişten kopmuş bir rüzgardır, içimizden geçiyor ve yarına doğru ilerliyor dünün bütün hislerini ve deneyimlerini

taşıyarak. O rüzgarı içimize çekmeliyiz, özümüzle kaynaştırmalıyız. Evet! Bu hissiyatla ilk yayın yılımızı özlemle uğurluyoruz.

Dergimizin bu sayısının çıkarılmasında destek ve emek veren Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Türkmeneli İş Birliği ve Kültür Vakfı Başkanlığı, editör yardımcılarımız ve yayın kuruluna şükranlarımı sunar keyifli okumalar dilerim.

Dr. Mustafa Ziya

kökler

3 Aylık Edebiyat ve Kültür Dergisi

4. Sayı: Eylül 2025

İmtiyaz Sahibi:Türkmeneli İş Birliği ve Kültür Vakfı (TİKV) adına TİKV Başkanı Dr. Turhan Ketene

Baş Editör: Dr. Mustafa Ziya

Editör (Dil): Meral Bayar Saatçi

Yayın Kurulu: İlâf Köprülü, Ali Ahmet Kuşçu, Mehmet Vandavi, Aydanur Ekremoğlu, Merve Beyatlı, Hasan Yazaroğlu, Nuha Kureci, Nuray Kayacı, Aslı Küzecioğlu, Deryah Ömer, Manolya Bayraktar, Hanin Pamuk, Esen Kutub, Karrar Hançerci, Ahmed Oruçoğlu, Mehmet Beyatlı, Erkan Karakaş, Ergin Türkmenoğlu, Ayşe Türkmen, Meral Bayar Saatçi

Tasarım: Sefa Ziya

Ön Kapak Resmi: Hasret Nene tablosu, Abbas Erenay

İletişim: Güzeltepe Mah. Ahmet Mithat Efendi Cad. No 46/11, Çankaya/Ankara

www.turkmenelivakfı.org
info@turkmenelivakfı.org
Tel: (312) 4424065

3 Aylık Süreli Yayın Basım Tarihi Eylül 2025

ISSN: 3062-066X

Baskı: Özel Ofset Matbaacılık İvedikköy Mah. 1323. Cd. No:28/4 Yenimahalle / Ankara

Sertifika No: 40365

Dağıtım: Taha Kargo

İÇİNDEKİLER

Öyküler

6 / **İlâf Köprülü**
Neyzen

14 / **Mehmet Vandavi**
İnsanlığın Felaketi

18 / **Manolya Bayraktar**
Boğazın Sessiz Tarafı

24 / **Deryah Ömer**
Misket ve Karanfiller

28 / **Ali Kuşçuoğlu**
Güzelin Yâri, Çirkinin Derdi Bitmez

Usta Kalemler

32 / **Kökler**
Abdulhekim Rejioğlu (1910-1975)

Dosya

38 / **Nuha Resul Kureci**
Hasretten Doğma

40 / **Aydanur Ekremoğlu**
Uzakta Kalanlar

42 / **Deryah Ömer**
Aşktan Sevgiye

44 / **Aslı Küzecioğlu**
Kimliksiz Ağrılar

46 / **Nura Kenan Mustafa**
Gerçek Sevgi

48 / **Merve İsam**
Anne Dizi

Deneme

50 / **Meral Bayar Saatçi**
Gölgeli Ruhlar

52 / **Nuray Kayacı**
Hikaye Yolun Kendisidir

54 / **Hasan Yazaroğlu**
İçimde Bir Mahkeme Kuruldu

İnceleme

56 / **Meral Bayar Saatçi**
Türkmeneli'den Ötüken'e:
23 Öykü - İlaf Köprülü

Şiir

58 / **Maral Beyatlı**
Varoluş Melodisi

60 / **Ahmet Oruçoğlu**
Yapay Kalp

62 / **Hanin Ahmet Pamuk**
Şehadet Nakışları

66 / **Esen Kutup**
Takke

68 / **Erkan Karakaş**
Bir Avuç Yaşam

70 / **Mehmet Beyatlı**
Borçlu geldim, Borçlu gitmeyeceğim!!

72 / **Ergin Türkmenoğlu**
Sakallı Köse

74 / **Karrar Hançerci**
Kış Evhamlarında Zorlu Arayış

76 / **Ansar Kayacı**
Adı Hasret Olsun

80 / **Danya Şahin**
Aynı Sokak, Başka Ben

Söyleşi

82 / **Ayşe Türkmen**
Ord. Prof. Çoban Uluhan ile Söyleşi

İlâf Köprülü

Neyzen

Gün batarken yapıların ardında kalan gölgeler yerde desenler çiziyordu. Turuncu, kızıl ve morun iç içe geçtiği bu saatler özellikle de Erbil Kalesi çevresinde muazzam manzaralar oluşturmuştu. Bahar mevsimiydi ve Kale Parkı oldukça kalabalıktı. Herkes yanındaki kişi ile sohbetin dibine vurmuş, kimileri çayını yudumluyor, kimileri yeni ayıklanmış nar tanelerini plastik kaşıklarla yiyor, kimileri ise muhtemelen yabancı uyruklu gençlerin seyyar çantalarında sattıkları kahvelerin tadına bakıyorlardı. Bazıları birkaç dinar vermemek için yüzünü ekşiterek beğenmediğini ifade ediyor, bazıları görmezden geliyor, bazıları ise çantanın cebine bir ekmek parası kadar kâğıt para sıkıştırıyordu. Yolun düzensiz taşları üzerinde kurulan tezgâhlarda, neye ihtiyaç olsa hemen bulunur. Giysisinden, saatinden, parfümünden tutun, yüzüğünden eşarbından çantasından, kitaplardan müzik enstrümanlarına kim ne ararsa bulurdu bu pazarda. Kayseri Pazarı, Erbil Kalesi ve Kale Parkı bir üçgen gibi yan yana, karşı karşıya, diz dize dururdu. Çarşının nadide ve eski sütunlarının hemen yanında duran satıcılar yolu kapatmaz, pazara giren, parkta oturan ve kaleye çıkan insanlara ayak bağı olmamaya gayret gösterirlerdi. Kale'nin altına vardın mı, el işleriyle döşenmiş, geleneksellikle ve ana baba duasıyla kurulmuş kahveciler, çaycılar görünürdü. Tabureleri kaldırımdan aşıp caddeye kadar dökülür, soğuk şerbetlerin kokusu etrafa yayılırdı. Radyolarında eski

şarkılar çalar, gözlerinde mahmur bakışlarla uzaklara dalarlardı. İşte bu çaycıların hemen karşısında kitapçılar vardı. Ekmek satar gibi, domates biber patlıcan satar gibi tezgâhlara, yere serilen renkli sade kumaşlar üzerine envai çeşit kitapları dizerlerdi. Kimileri sadece bakar, kimileri ayaküstü sohbet edercesine göz göze gelirdi sayfalarla, birini eline alır, kapağını okşar, birkaç satır okur, anlamış gibi başını sallar, yerine bırakıp giderdi. Kitap alanlar az olurdu burada, aslında ben buradan daha önce kitap alan kimseyi görmemiştim. Gerçi benim de Erbil'e eskisi kadar çok uğradığım söylenemezdi. İşi gücü bir tarafa bırakabilsem, Küçük Zap suyuna gidip hafif esintilerle dalgalanan nehire çok mu bakmıştım sanki? Arada bir anne-babamın mezarına uğrar, kuru dal, yaprak varsa temizler, güller götürür, mezarlarının toprağını sulardım.

Hele bir bahar gelsin, Burun'a, Çem'e, Katar Cisiri'ne giderim diyordum. Akkoşa'ya, İmam Zeynelabidin'e, İmam Ahmet'e de uğramıyordum ne zamandır. Bahar geliyor, mevsim değişiyor, yaprak, toprak, tabiat ne varsa yenileniyor, ben evimin bir köşesinde sarılmış burulmuş dürülmüş bükülmüş halsiz kâğıtlarıma öykü yazmakla meşgul oluyordum.

"Mevsimi gelince giderim, ne olacak? Elimden tutan, ayak bağı olan yok ya", diyordum kendi kendime. Şimdilerde de diyorum, "anam babam yok, beşiğim boş bebeğim yok. Çeyizlik sedef beşiğim, bomboş. Kim tutacak beni? Mevsimi gelsin giderim."

İşte nadiren uğradığım Erbil'de benim için en uğrak yere gittiğim günlerden birinde, parkta hasbıhal eden insanları, çaycıları, Kayseri Çarşısı'nın sütunlarını, gelin pazarını, şalvarlıları, zubunluları, dışdaşelileri izlediğim, kitapçılara mahcup bakışlar atıp dar sokaklara doğru yürüdüğüm günlerden bir bahar akşamıydı. Uzaklaşan güneşin ardından el sallayarak uçuşan ilkbahar kuşlarını seyrederken biraz yürüyüş yapacak, sonra geri dönecektim. Ta ki dar bir mahalleden yükselen, ilk defa duyduğum ve büyüsüne kapıldığım ses bende ilahi bir haz bırakana dek.

"Ney sesi, ney sesi

Tepedeki Kale'nin

Yok mu kimsesi", diyerek sokağın önünden yaşlı bir adam geçti. Taburesini oracıkta, lamba direğinin altında kurdu ve günün gazetesine sarıldı.

- Peh, hükümet ha, peh. Şu habere bakın, maaşlar ha, kim inanır size? Siz kime inandınız Allah'sızlar.. Bak bak, dövmüşler yavru köpeği, haberini de yapanlar var. Peh…

Düzensiz dişleri, buruşuk çenesi ve nasırlı elleriyle gazeteyi savurup savurup yeni bir haber okuyordu. Az önce edası hafiften duyulan neyin sesi tekrar yükseliyordu. Ruhumda dans eden kelebeklerin kanat çırpışı vardı.

Sese doğru yaklaştıkça, neydeki parazvane gibi, kalbimdeki her zerrenin kaderi değişiyordu. Bir hazin hızla yaklaştım, adımlarım yerden kesildi, süzüldüm.

Eski evlerle çevrili, renkli kapılarla bezenmiş, pürüzlü taşlarla zemini örtülmüş dar bir sokaktı burası. Evler bahçeli, cıvıl cıvıldı her yer. Duvarlar oyma kayalarla inşa edilmiş, demek ki eski işçilik, eski imarlı mahallelerdendi burası. Yalnız, kimsesiz bir ağacın gövdesine dayanan Neyzeni daha net görebiliyordum artık. Yere serdiği dört bükülü kan kırmızısı bir kilimin üzerinde oturuyordu. Adamın dudakları başpareye her dokunduğunda, içindeki hüznü üflüyor gibiydi. Hüzünle, merakla, utançla çarpan yüreğim, ney sesini duyduğundan beridir engin denizler gibi sonsuz dalgalarla ahenkteydi.

Bense yolunu kaybetmiş bir gemi, kırpılmamış, dokunmamış bir bahçe, henüz çiçek açar açmaz saadetini yitirmiş bir kız çocuğu gibiydim.

- Daha yirmilerinin başında, gencecik kız, tek başına yaşar mı, dediklerini duymuştum komşuların. Haklıydılar. Belki yalnızlık belki de hayat zordu ve daha da zorlaşacaktı.

Dalıp gittiğim yerden, neyin sesiyle ayrıldım.

Başında pûşisi, sakallarına karışmış aklar, alnında belirmiş derin çizgiler, sağ elinde parlayan gümüşi yüzük ve görünüşe bakılırsa buranın yerlisiydi. En azından ben öyle hissetmiştim. Otuzlu yaşlarının sonlarında, alnındaki çizgilere sığdırdığı altmış yıllık kederler biriktirmiş gibi görünüyordu.

"Merhaba", dedi. Sessiz kaldım, belki de yol geçer olduğumu, süzülerek buralara kadar geldiğimi bilmesini istemiyordum.

Tekrar etti, "Merhaba, buyurun?"

Dilim kurumuş, damağım yanmış lâl gibi bekliyordum. Bir daha konuşsun, bir daha merhaba desin, bu sefer cevap vereceğim diyordum içimden.

Elindeki Mansur Ney'i hafifçe hareket ettirdi, meşk sabrını derin nefeslerle yeni ezgilerle üfledi, üfledi… Erbil'in taş sokaklarında yankısı duyuluyor, oysa kimse gelmiyordu bu tınıya. Ruhumda, ilk defadır görmekte olduğum Neyzen'e karşı derin bir özlem yaratıyordu bu sesler.

Gitmek istesem, ayağıma sarılan görünmez eller, "gitme, zamanı değildir. Mevsimi gelsin gidersin", diyerek fısıldıyordu. Uzunca üfledi, durdu.

Bekliyordu, bekliyordum. Gitmem gerekiyordu ama bekliyordum. Sırtımı verdim ona, gitmeye niyet ettim, seslendi.

- Beğendiniz mi?

Omuzlarımı silktim, ona doğru döndüm, evvelkinden biraz daha yakınlaşmıştım.

- Gözümün ışığını kaybettim, çok uzun zaman oldu güneşi görmeyeli, dediğinde, sesi titriyordu. Bunu söylerken elleri neyin üstünde geziniyor, parmakları eski bir ezgiyi arıyormuş gibi dönüyordu. Bulmak istercesine çırpınıyordu.

- Beğendim, nefesinize sağlık, diye farkında olmadan birkaç cümle kurtuldu dudaklarımın arasından.

- Yolcu musunuz?
- Değilim.
- Erbilli misiniz?
- Değilim.
- Yaralı mısınız?
- Değilim.

Ne sorduysa, değildim, kimi sorduysa duymamıştım, tanımıyordum. Ben de soru sormamıştım. Kalırsam akıl kârı değildi, gidersem gönül razı değildi. Bir sohbettir başladı, birkaç kırık dökük cümle, korkak bakışlar.

- Yine gelir misiniz? diye sordu.

- Herhâlde, bilemem. Evim çok uzaklarda, annem babam mukayyet insanlardır. Çok çıkmam dışarı öyle, arada bir

uğrarım bu pazara.

- Ya, anneniz babanız ha, dediğinde boynumu büktüm.

Sormadı, anlatmadım. Vedalaştık, o kaldı ben gittim. Evime, köyüme döndüm, binbir gece uyumadım, lâkin binbir rüya gördüm. Ateş yerine döndü yüreğim, adımı aleve yerdim. Günleri devirdim, ayları ve nihayet sonbahara kavuştu mevsim.

Takvime baksam Neyzen'i görür, gözlerimi yumsam sesini rüyalarda işitir olmuştum. Farkında değildim belki, lâkin Neyzen'e divane olmuştum. Onun hâli nedir necidir bilmiyordum. Hoş, görmemişti beni, bakmamıştı gözlerime, anlamamıştı yüreğimden yüzüme aksedenleri. Oysa görmeli, bilmeli, haberdar olmalıydı. Paslı çiviye asılı kül rengindeki şalımı alıp taktım, sabrım kalmamıştı, derviş gibi bekleyeceğime Fırat gibi yola düşecektim. Beni tanımalı, onu tanımalı, yüreğimi ona açmalıyım, diye düşündüm. Çiseleyen yağmurda çıktım evden. Yol her zamankinden uzun sürdü. Buğulanan camda hayal meyal Neyzen belirdi.

Kayseri Çarşısı'nın nadide eski sütunları yanında dolmuştan indim. Heyecandan titreyen gözlerim etrafta gezindi. Pazarın girişi epey kalabalıktı. Ortalıkta koşuşturan çocuklara çarpmamak için, kaynamış şalgam, mısır ve patates satan tezgâhlara aldırış etmeden pazarın sonuna, renkli evlerle bezenmiş dar sokaklara attım kendimi. Ellerim titriyordu, hissediyordum ki yanaklarım kızarıyordu. Şalımın altından sarkmakta olan sarı saçlarımın örgülü uzun uçları ıslanıyordu. Badem tırnaklarım, al yanaklarım, el işi hırkam hepsi sırılsıklamdı. Bense bir yürüyor, bir zıplıyor, içimdeki çocuğun bayram sevincine ortak oluyordum.

Dar sokağın başına vardım, yükselmekte olan neye kulak astım. Neyzen başını bana doğru çevirdi, kulaklarıyla dinledi, selamladı.

Kavalanın soğuk yüzeyine bırakıyordu nefesini, içindeki mahkuma can veriyordu, hayat veriyordu. Dem tuttu, neyini indirdi, başını kaldırdı.

- Hoş geldin, dedi.
- Hoş buldum, dedim

Uzunca konuştuk, derinden sohbet ettik. Kendimi ona

konuştum, onda canlandım, bahçelerim çiçek açtı. Nihayet o anlattı, ben dinledim.

- Bir anam, bir de kız kardeşim var hayatta. Babamı kaybettim, gözümün ışığını kaybettim, çok uzun zaman oldu güneşi görmeyeli. Gölgesinde oturduğum ağacın hangi renkte çiçek açtığını unuttum. Bazı ağızlardan masallar duydum, birçok sese kapattım kulaklarımı. Talihsizim, bahtsızım, kısmetsizim, şanssızım.

Sustum öylece, cevaplayamadım. Devam etti.

- Adın nedir?
- Gönül.
- Gözün ne renktir?
- Ela.
- Saçın ne renktir?
- Sarı.
- Yüzün ne renktir?
- Beyaz.
- Yanakların?
- Aldır.
- Buralı mısın?

Sustum sustum. Onu dinledim, onu yazdım. Evime döndüm, uyudum, uyandım, yandım.

Bir akşam yine gittim, sonra bir akşam yine ve yine. Öyle ki her akşam hiç durmadan, hiçbir mevsimi beklemeden, bahaneler yaratmadan, Ney sesinden kopmadan. Gittim, gittim.

Öyle bir muhabbet birikti, öyle bir aşk alevlendi ki kül oldum zannederken bir daha yandım. Duygularım karşılıklı, evini bulan sahibinin dizine yaslanan yorgun bir ruh gibi hissettim. Onda dinlendim.

İkimiz de saadet içinde, Neyzen ney çalar, Gönül başını dizine dayar, onu dinler oldum.

Huşu dolu sesin sadâsı ile gönlüm titriyordu. Kâh yazıyor, kâh düşünüyordum. Seviliyor ve seviyordum. Oysa ayrı yerlerde, ayrı bayramlar, ayrı cumalar deviriyorduk.

Öyle bir zaman geldi, evliliğimiz dilimizde dua oldu.

- Şu mevsimler bir bitsin, diyordu Neyzen. Hiç beklemediğin bir günde annemle size geleceğim.

Mevsimler devrildi, bahar geldi, kış geldi, yazın sıcağı kavurdu bizi. Uzun zamandır görmemiş, bir haberini dahi almamıştım Neyzen'in. Hasret canıma yetmişti.

- Olmaz böyle, dedim kendi kendime. Başına bir iş gelmiş olmasın? Diye düşündüm.

Bir garip umutla çıktım Erbil yoluna. Apansızca vardım dar sokağın başına. Kilimi yağmur dövmüş, toz toprak basmış, üzerinde cılız ve çaresiz yavru bir kedi uzanmaktaydı.

Varlığım derin hayal kırıklığına büründü. Şimdi yoksa, bir saate gelir, dedim. Bekledim. Bir gün daha bekledim, ne olacak bir hafta daha bekledim. Kilimin üzerinde abdal oldum, neyin kavalasında takıldım, kaldım. Ne düşebildim kamıştan, ne çıkabildim yokuştan. Neyzen gelmedi, birkaç kez yaşlı amca geldi, halimi sordu. Elinde getirdiği gazeteleri yaktı. Isınmadım, ateşi hissedemedim.

- Neyzen gitti kızım, gelmez daha. Onu ne beklersin, git evine, annene babana dön, diyordu.

- Gelir, beklerim

- Sen beklersin de o gelmez sana. Hiç sevmezdim onu zaten. Taş kalpli adamın tekiydi. Peh, böyle terk mi etti seni yani, gel evime eşimle çocuklarımla tanışırsın, bir sıcak çorba içersin.

- Gelir beklerim.

- Sen beklersin de o gelmez sana, bir kalacak yer bulalım, gelirse ben sana haber edeyim. Peh, taş kalpli adamın tekiydi. Gelir mi? Sanmam.

- Gelir beklerim.

- Sıcak aş, sıcak ev, sıcak kuru giysiler. Perişan oldun, evine dön, peh, ya da bize gel. Yengenle tanışırsınız… Peh, duygusuzun tekiydi zaten. Elinde bir ney, üfle babam üfle. Sen beklesen de o gelmez artık

- Olsun, beklerim, dedim. Mevsimi gelince gelir elbet.

Mevsimler geçti, bayramlar cumalar devrildi. Soramadım, anlatmadı. Vedalaşamadım, o gelmedi ben de gitmedim. Evime dönmedim, köyüme dönmedim, binbir gece uyumadım, binbir rüya da görmedim. Günleri devirdim, ayları ve nihayet son bahara kavuştu mevsim…

2000 yılında Kerkük'e bağlı Altunköprü ilçesinde doğdu. 2023 yılında Tikrit Üniversitesi Mühendislik Fakültesi İnşaat Mühendisliği bölümünden mezun oldu. Hikâyelerin yanı sıra, tefrika romanı, folklorik yazılar, şiir ve senaryolar da yazmıştır.

Mehmet Vandavi

İnsanlığın Felaketi

Mehmet, sabahın erken saatlerinde güneş daha doğmadan, saatin çalmasına yarım saat kala, günün ilk ışıklarıyla beraber uykunun koynundan sıyrılmış, çok mutlu bir şekilde uyanmıştı. Mutluluğunun sebebi kendine ait bir işinin olması ve yaptığı işi ondan başka kimsenin yapamıyor oluşuydu; işi hayatının bir parçası olmuş, onu yaşama sıkı sıkı bağlıyordu. Kalbinde rahatsızlığı hissederek ilacını alması gerektiğini fark etmiş, bir bardak suyu alıp odasına getirmişti. Onun için işi her şeyden önce geldiği için dolabındaki giyeceği şeyleri özenle hazırladı; bej rengi pantolonunu çıkardı, üstüne beyaz renkte gömleğini giymişti. Saçlarını düzeltmek için aynaya bakıyorken yanındaki pencereden dışarı baktı. Hafta içi olmasına rağmen dışarıda işe giden insanları görememişti, normalin dışında bir şeydi bu. Şaşırmıştı. Saatine bakıp işine geç kalmamak için mesai saatine çok varken evden çıkmıştı. İşe doğru giderken kaldırımlarda az insan görüyor, adeta herkes kabuğuna çekilmiş gibi kimse kimseyle konuşmuyordu; şehrin sessizleştiğini fark etmişti.

Binalardan çıkan insanlar artık birbirlerini görmezcesine selamı kesmişti. Oysa kendisi yoldan geçenlerle bile merhabalaşıyor, cevap geldiğinde kalbindeki küçük damarcıklar mutluluk verircesine kanı daha hızlı pompalıyordu.

Yürürken etrafında her şeyin değiştiğini, mahallenin manavının bile sesini bir makineye devrettiğinin farkına vardı. Terziden makine sesleri daha az geliyor, çoğu makine kendiliğinden çalışıyordu. Fırından çıkan ekmekler bile kendiliğinden, oraya konulan bir makine ile raflara diziliyor, yanmış ya da bayat ekmek yerini bile biliyor, makine bir insana ihtiyaç duymadan kusursuzca işini yapıyordu. Hesaplamaları doğru olsa da içten bir bakış, bir gülüş olmadığını üzülerek fark etmişti. Mehmet, günün en yoğun saatlerinde oluşan kalabalıkta bile kendini çok yalnız hissettiğini iliklerine kadar duyumsarcasına yürümeye devam ediyordu.

Asfaltlarda çok değişik model arabalar görüyor, ışıklarda kendiliğinden durabilen, giderken bile kendiliğinden konumlanan bir jet gibi insanları

istediği yere bırakıyor ve kendi kendini park ediyordu. Mobilya mağazalarının camında insan gibi görünen, yürüyen, hatta konuşabilen robot makineler görmüştü. Evlerde artık hep temiz ama ıssız bir deniz gibi olma düşünceleri vardı; içeride yürüdüğü yolda her adımda farklı bir şeyle karşılaşıyordu. Gördükleri karşısında kalbindeki rahatsızlık artmıştı. Soluklanmak için bir bankta, kafasını yere eğik şekilde oturup gördüklerinin şokunu atlatmaya çalışıyorken bir çocuk sesi duymuş, küçük de olsa bir umut doğmuştu içine. Kafasını kaldırdığında çocuğa baktı. Çocuk esmer tenliydi; koşmaktan yorulmuş, alnındaki bir damla ter gözlerine doğru süzülüyordu. Yanında, aynı onun gibi görünen beyaz tenli, kısa boylarda, gözlerinde düş ile gerçek arasında bir ifade olan küçük bir çocuk vardı. Yüzünde hiçbir hat, çizik, yara yoktu. Ten rengi olduğundan daha pürüzsüz görünüyordu. Kirpik ve kaşları çok güzeldi ve rüzgârda hiç kıpırdamıyordu. Gözleri mavi ama bir çocuğun gözleri gibi derin bakmıyordu. Saçları ise uzun ama bu rüzgârda yeni taranmış gibiydi. Üstündeki elbisede tek bir kırışıklık görünmüyordu. Sanki her zaman elbiselerini özenle ütüleyen biri vardı. El kol hareketleri bile çok düzdü. Konuşurken bile bir komuta merkezi gibi çok net cevaplar veriyor, gülerken bir insan gibi sesler çıkarıyor ama Mehmet, çocuğun yüzünde bir kırışıklık oluşmadığı için biraz daha korkmuştu. Bu korku onun sonu olma düşüncelerinden kurtulup yoluna devam etme kararı aldırmıştı.

Yürürken duvarda bir gariplik olduğunu hissetti; sanki nefes alıyordu. Yürüdüğü zemin öyle parlaktı ki güneşi bile gösteriyordu. Ruhunun hâlinden anlarcasına zeminin rengi giderek değişiyor, bir melodi gibi ona fısıldıyor, yürüyüşüne göre şekil alıyor; hızlandığında ve yorulduğunda ona uyarı yazıları yazıyordu. Havanın bile onun ruh hâline göre değiştiğini fark etmişti. Etrafına bakınırken bayiliklerin ve seyyar satıcıların yerine sadece bir düğme ile her şeyin alınabileceği cihazlar konulmuştu. İnsanların yerini metal, güzel cilalanmış cihazlar almıştı. Gördüğü her şey onu daha çok tedirgin etmiş, rahatsızlığı giderek artmıştı.

İş yerindeki camların kristal

bir maske gibi parlaklığını fark etmiş, turnikeden geçerken parlayan beyaz, çok temiz bir cihaz onu karşılamıştı. İçeri girer girmez insanların konuşma sesleri azalmış, yerini soğuk zeminin senfonisi almıştı. Bir kamu çalışanı olduğu için evrakları imzalatıp teslim etme işini kendisi yapıyordu. Yerine giderken her zaman sesi gür çıkan çaycı Hasan abinin sesini duymamış, onun yerini zarif bir buharlı makine almıştı. Çayını oradan almış, odasının kapısını açtığında kullandığı koltuk, masa değişmiş, sadece bir dev ekran yerleştirilmişti. Duvarlar, yerleştirdiği kendine özel eşyalar bile kalkmıştı. Olayın şaşkınlığı ile müdürün odasına gittiğinde oda tamamen değişmiş, bir ekran yerleştirilmiş, üstüne "Müdürle iletişime geç" yazan bir düğme konulmuştu. Olayın şokunu atlatmadan başka bir şok yaşamış, yüzündeki şaşkınlık ifadesi yerini üzüntüye bırakmıştı. Sessizce çıktı odadan, durumu kabullenmişti artık. Kendi odasına gitti, ekrandan yeni görevi ile ilgili temiz bir insan sesi tonu duyuldu: "Mehmet Bey, siz artık buradan evrakları göndereceksiniz. Yeni göreviniz hayırlı olsun." Sesin, yapay bir insan sesi olduğunun farkındaydı ve artık devrin değiştiğini anlamıştı. Mesai bitişinde yine aynı şekilde sessiz, soğuk koridorlardan geçmiş, selam vereceği, konuşacağı kimse olmamıştı.

Evin yolunu tutarken insanların çok hızlı yürüdüğünü, yüzlerindeki o derin bakışların olmadığını, çoğu insanın ifadesizce baktığını fark etti. Düşündüğü tek şey ise ilacını almamasıydı; çünkü alırsa onu daha kötü yapacağı düşüncesi içerisindeydi. Çabucak eve varmış, derin bir nefes alıp yaşadıkları hakkında artık bir kanaate varmış ve uyumuştu. Yeni güne başlarken herkesin çok iyi yerlere gelmek istediğini, kendisinin de bunu arzuladığını, geç olsa da fark etmişti. Erkenden hazırlanmıştı. Yeni işi için heyecanlıydı. Artık anlamıştı: Devir değişmiş, mükemmellik arayışı ve arzusu insanlığı dışarıda bırakmıştı.

1996 yılında Bağdat'ta doğdu. Tahsilini Kifri kasabasında Türkçe eğitim görerek yaptı. Halen TERT-Kifri Radyosu'nda program sunucusu olarak çalışmakta ve gazetecilik yapmaktadır.

Manolya Bayraktar

Boğazın Sessiz Tarafı

Üsküdar sabahı ince serinliğiyle sarmıştı sokakları. Simitçi bağırıyor, vapur düdüğü uzaktan çalıyordu. İnsanlar işe yetişmeye çalışırken, Açelya her gün olduğu gibi aynı saatte yürüyordu.

Kız Kulesi'nin tam karşısındaki denize bakan oturma yerine geldi. Oturdu. Kahverengi düz saçlarını eliyle kulağının arkasına attı. Ela gözleri denize baktı ama baktığı sadece su değildi. Sanki içindeki boşluğa dalmıştı.

Cebinden küçük bir defter çıkardı. Sayfaların kenarı biraz buruşuktu. Kalemi eline aldı, birkaç sayfa karaladı ama sonra sildi.

Tam o sırada yanına bir martı indi. Beyaz tüyleri sabah güneşinde parlıyordu.

Açelya gülümsedi. "Yine geldin, ha?" dedi usulca.

Martı gözlerini kırpmadan ona baktı. Belki de onu tanıyordu.

Açelya başını hafifçe yana eğdi. "Ne güzel bir gün değil mi?

Ama içim sıkılıyor... bilmiyorum neden."

Martı ötmedi. Sadece orada durdu. Sanki dinliyordu.

Dersin başlamasına az kalmıştı. Açelya hızlı adımlarla üniversitenin kapısından girdi. Kampüs kalabalıktı ama o herkesin arasından geçerken gülümsüyordu. Tanıdık birkaç yüz selam verdi, o da aynı neşeyle karşılık verdi.

Ama içinden hep şöyle diyordu: "Hiçbiri bilmiyor. Kimse bilmiyor. Anlatamıyorum!"

Tıp Fakültesi'nin beşinci katındaki sınıfa girdi. Psikiyatri hocası dersin başında tahtaya şöyle yazdı:

Vaka Çalışması Ödevi:

Bir ruhsal bozukluğu seçin. Evrelerini, belirtilerini ve ilaç sürecini açıklayın. Gerçekçi ya da yaşadığınız bir olayı anlatın.

Açelya defterine not aldı. "Bir hastalık seçmek... Hmmm. Sanki ben hasta aramıyorum da... kendimi anlatmaya çalışıyorum."

Yanındaki arkadaşı Umay ona fısıldadı: "Sen kesin çok dramatik bir şey yazarsın. Mesela... Delirme hikâyesi falan."

Açelya güldü. "Kim bilir, belki ben delirmişimdir de farkında değilimdir."

İkisi güldü ama Açelya'nın içinde bir parça ciddiydi.

Ders çıkışı yavaşça yürüdü. Diğer öğrenciler kahve almak için sıraya giriyor, sohbet ediyordu. Açelya kalabalıktan sıyrılıp tekrar Üsküdar sahiline indi. Herkes bir yerlere yetişmek isterken, onun tek gittiği yer belliydi: Denize bakan oturma yeri.

Martı oradaydı. Onu bekliyor gibiydi. Açelya yanına oturdu. Ayakkabısını hafif çıkarıp ayaklarını yerden kesti. "Bugün yine geldim. Bil bakalım neden."

Martı bir adım yaklaştı.

"Yine konuşacak kimsem yoktu," dedi alçak sesle. "Sana gelmek istedim."

Elini defterine uzattı, kapağını açtı.

"Bir ruhsal hastalık seçmem gerekiyor. Belirtiler, evreler,

ilaçlar... Hepsi yazılacak.
Ama bilmiyorum nereden başlayacağım. Sanki herkesin bir hikâyesi var, ben hariç."

Martı başını hafifçe yana eğdi.

Açelya iç çekti. "Biliyor musun... aslında bir hikâyem var. Ama ben bile kendime anlatmadım hiç."

Kulağının arkasındaki saçını düzeltti. Rüzgâr yüzünü okşarken gözleri doldu ama hemen bastırdı.

"Ben... her sabah yalnız uyanıyorum. Ve her gece yalnız uyuyorum. İnsanlara gülüyorum, sohbet ediyorum, her şeyi anlatıyormuş gibi yapıyorum ama... Kimse duymuyor beni. Kimse gerçekten yanımda değil."

Martı sessiz kaldı.

Açelya, başını ona doğru eğdi.

"Bir tek sen biliyorsun. Ve bu beni hem çok mutlu ediyor hem de... Çok korkutuyor."

Ertesi sabah. Açelya yine erkenden geldi. Elinde kahvesi, saçları toplanmış ve geceleri uyumadığından gözleri yorgundu. Ama martıyı görünce gülümsedi.

"Merhaba," dedi. "Bugün anlatacak çok şeyim var."

Oturdu. Sessizce defterini açtı. Dün gece yazdığı bir cümleyi okudu:

"Yalnızlık, gürültüsüz bir hastalıktır."

Ne düşündüğümü biliyor musun? Sana söyleyeyim. "Açelya... rengârenk açar ama çoğu zaman 'umutsuzluk' ve 'hasret' ile anılır. Tıpkı benim gibi."

Tam o anda martı ötmedi... Konuştu. Ya da Açelya öyle sandı.

"Yalnızlık ilaçsız geçmez, Açelya," dedi bir ses, fısıltı gibi… Denizden gelen.

Açelya dondu. Gözlerini martıya dikti.

"Sen... Sen mi konuştun?"

Martı başını eğdi, sonra bir adım geriye gitti.

"Gerçekten duyuyor muyum, yoksa kafam mı karıştı?"

Eliyle alnını yokladı. Nabzını ölçer gibi bileğine bastı.

Gülümsedi: “Delirmek buysa... Fena değil. Sandığım kadar kötü değilmiş.”

Martı tekrar öttü ama bu defa sesi sertti.

Açelya defterinin satırlarına yazdı:

“Yalnızlığın evreleri:

Gülümseyerek içindekileri saklamak

Sessizlikte boğulmak

Kuşlarla konuşmak”

O akşam Açelya odasında bir kutu açtı. İçinden eski bir defter çıktı. Sayfaları arasına sıkışmış, sararmış bir kâğıt vardı. Küçükken kendi kendine yazdığı bir mektup.

“Büyüyünce ne olacağımı bilmiyorum ama yalnız kalmak istemiyorum.”

– 8 yaşındaki Açelya

Yüzüne hafif bir tebessüm geldi ama kalbinin içinde eski bir sızı canlandı.

“Demek çocukken de biliyordum bu duyguyu...” Odanın bir köşesine çekildi: “Ben aslında en çok kendime hasretim. Sekiz yaşındaki halime, ona sarılıp ‘yalnız değilsin’ demek istiyorum.”

Deftere yazdı:

“Teşhis: Hasretle büyümek, yalnızlıktan korkmak.

Belirti: Yalnızlığı yıllarca alışkanlık sanmak.

Tedavi: İçimdeki küçük kızla barışmak.”

O gece rüyasında kendisini küçükken martıya anlatırken gördü. Martı yine dinliyordu. O hâlâ anlatıyordu.

Ertesi gün rüzgâr daha sertti. Açelya her zamanki gibi denize bakan oturma yerine geldi. Martı çoktan oradaydı.

“Elveda demeye geldim,” dedi.

Martı başını eğdi, kanatlarını hafifçe titretti.

“Ödevimi bitirdim. Yazdım her şeyi. Ama en önemlisi... Kendimi tanıdım.”

Defterini kucağına aldı ve okumaya başladı:

Hasta: Bulundu.

Hastalık: Yalnızlık, Hasret

Tedavi: Konuşmak

İlaç süresi: Her gün biraz

Yan etki: Gözyaşı

Martıya baktı.

“Gerçekten sesimi duyuyor musun bilmiyorum. Belki de yalnızlığa o kadar alıştım ki, kendi sesimi seninmiş gibi duydum. Ama bu da iyi geldi.”

Martı başını ona doğru çevirdi ve havalandı. Gidiyormuş gibi yaptı ama tekrar döndü, birkaç tur attı.

Açelya gözlerini göğe çevirdi. Gülümsedi. Gözlerinden yaşlar süzüldü ama bu defa başka bir hisle.

Tam o anda gökyüzü bulutlandı, ince ince yağmur damlaları inmeye başladı.

Gözyaşları yağmurla karıştı, artık seçilemiyordu. Belki de bu yüzden kimse onun ağladığını görmedi.

İçinden bir ses fısıldadı: “Demek gözyaşına bile hasret kalabiliyor insan... Kimse fark etmiyor.”

“Kız Kulesi gibi,” dedi. “Yalnız, uzak ama hep ayakta.”

Ve sonra sustu. Ama bu sefer sustuğunda içinde bir ses vardı: Kendi hislerinin sesi.

“Bilmezler yalnız yaşamayanlar,

Nasıl korku verir sessizlik insana;

İnsan nasıl konuşur kendisiyle;

Nasıl koşar aynalara,

Bir cana hasret,

Bilmezler.”

— Orhan Veli Kanık

2006 yılında Kerkük’te doğdu. Barış Kız Lisesi mezunudur.

Girit Mübadilleri, 1923

Deryah Ömer

Misket ve Karanfiller

Herkesin uyuduğu, ayın gökyüzünde parlak bir şekilde belirdiği bir geceydi. Bakkal amca narlarını dışarıda mı unutmuştu, yoksa bilerek mi bırakmıştı bilmiyordum. Ama Arzu, Emre, Alesia ve ben dışarıdaydık. Sokak sessizliğe bürünmüştü. Birden Arzu, narlardan birini alıp yere fırlattı. Ardından bir tane daha… Beş nar paramparça oldu. Sebebini sorduğumuzda Arzu anlattı: "Bakkal amca atacak sanmıştım. Kimse almazsa çöpe gideceklerdi. Ben de onları kurtarmak istedim!" Hepimiz güldük ama sonra anladık ki Arzu, kendi hayal gücüyle küçük bir kahramanlık oyunu yaratmıştı. Parçalanan nar tanelerine bakarken, o an yalnızca bir oyundan ibaret gibi görünse de ileride bizlerin de tıpkı o nar gibi darmadağın olacağımızı

bilemezdik. Çocukluğumuz her gün böyle küçük maceralarla geçiyordu.

Ertesi gün, komşumuzun rengârenk güllerinden koparırken yakalandım. Komşu öfkeyle bağırırken annem yetişti. Ben arkamı dönüp hızlıca koştum. Nefes nefese kaldığımı fark ettim. O güllerin yarısında benim de emeğim vardı. Sokağın en güzel evine vardım. Kapıda Alesia vardı. Yüzündeki tebessüm içimi ısıttı. Ona bir gül verdiğimde çok mutlu oldu. O evlerin önünden her geçtiğimde, pencerelerdeki saksılara bırakılmış yumurta kabuklarını görürdüm. Girit'te bu adet vardı. Kabuklar nazardan korunmak için konurdu. Hatta kimi evlerin kapılarına da asılırdı. Çiçeklerin arasında duran o beyaz kabuklar bana hem garip hem de büyülü gelirdi; sanki evleri sessizce koruyorlarmış gibi.

Alesia'nın annesi de bu sessiz koruyucular gibiydi. Sabahları kahvaltı sofrasını kurmadan önce çöp toplamaya gelen çalışanları beklerdi. Evdekilerden önce onlara kahvaltı hazırlardı. Biz çocuklar şaşkınlıkla izlerdik ama o hiç gösteriş yapmadan, en doğal hâliyle ekmeğini paylaşırdı. Bu küçük jestler komşuluk bağlarımızı daha da güçlendirirdi. Mahallede herkes birbirine göz kulak olurdu. Biri hasta olduğunda yemekler kapı kapı dolaşırdı. Belki de bu yüzden Ziyafet Günleri sadece bir gelenek değil, büyük bir aile olduğumuzu hatırlatan en değerli zamanlardı.

Kimi zaman misket oynar, çoğunlukla da ben ve Alesia kazanırdık. Arzu kaybetmeyi umursamazdı ama Emre hırslanırdı. Günlerimiz oyunlarla geçerdi. En çok pazar günlerini severdik. Çünkü o gün Ziyafet Günü'ydü. Elimizde meyve sularını hazırlarken görevler belliydi. Kokulardan en iyi anlayan Alesia olurdu. Renklendirmede usta olan Arzu, organizasyonu üstlenen ise ben ve Emre'ydik. Annemin yemekleri ve Alesia'nın annesinin tatlıları adada ün salmıştı. Herkes bir araya gelir, büyük bir aile gibi olurduk.

Ama o öğleden sonra, evde babamın elindeki kâğıdı görünce dünyam altüst oldu. Yakında buralardan ayrılmamız gerektiğini söyledi. O an hiçbir şey diyemedim. Hemen Alesia'nın kapısını çaldım. O çıkmadı,

annesi kapıyı araladı. Arkadan Alesia'nın sesi geldi: "Merhaba Ege." Sesinde öyle bir hüzün vardı ki, kelimeler boğazımda düğümlendi. O an anladım ki yollarımız ayrılacaktı. Kapının eşiğinde birbirimize bakabildik sadece. Fısıltıyla "Merhaba" diyebildim. Çocukluğumun geçtiği toprakları, atamın mezarını, en önemlisi sevdiğim kızı bırakmanın acısını iliklerimde hissettim. Ona yalnızca, "Sanırım hayatındaki rolüm bu kadardı" diyebildim. Ardından boğazıma dikenler takılır gibi zorlanarak "Seni seviyorum" dedim. O da gözyaşlarını tutamadan "Ben de…" diyebildi. Kapının önünde sıkıca sarıldık. Sonra ayrıldık.

Sonra Emre ve Arzu'nun yanına gittim. Onlar da perişandı. Hepimiz alıştığımız toprağı terk etmek zorundaydık. Eve dönüp yanımdaki kutudan en sevdiğim turkuaz renkli misketi aldım. Annem bahçedeki topraktan birazını ve birkaç tohumu bir beze sardı. Babam evin anahtarını gömleğinin cebine koydu. "Acaba bir gün yine kapımızı açabilecek miyiz?" diye düşündüm. Ama cevap sessizlikte kayboldu. Arkamızda evimizi ve çocukluğumuzu bırakırken içimde kapanmaz bir boşluk açıldı. Yolculuk zordu. Yanımıza alabildiklerimiz çok azdı. Günlerce bekledik, günlerce yol aldık. Açlık, susuzluk, hasret… Hepsi üst üste geldi. Yol boyunca sevdiklerimizi kaybedenler oldu. Her vedayla biraz daha eksildik. Sonunda yeni bir şehre vardık. Bizi çadırlarda ağırladılar. Bazıları sıcak karşıladı, bazıları bizi yabancı gördü. Çocukluğumun geçtiği topraklardan kopmuş, bambaşka bir hayata savrulmuştuk. Yeni yerimizde bize "Giritli" denildi. Annem, getirdiği toprağı yeni bahçemize ekti. Babam üzüntüsünü saklasa da ben biliyordum, içten içe yanıyordu. Günler geçtikçe yeni çevremize alışmaya çalıştık.

Bir gün balıkçı abi gökyüzündeki kuşları gösterip, "Göç ediyorlar evlat" dedi. Ben de gözyaşlarımı gizlemeye çalışarak, "Onlarınki isteyerek, bizimki zorunluydu" dedim. Her yıl geride bıraktıklarımız için denize kırmızı karanfiller bırakırdık. O gün yine herkes elinde karanfillerle sahile geldi. Deniz kıpkırmızı oldu. Tam o sırada postacı bana bir mektup verdi. Açtığımda gözlerimden yaşlar süzüldü.

Mektup Alesia'dan geliyordu:

"Sevgili Ege, gittiğinden beri bahçemiz bomboş, güller bile solmuş gibi. Çocukken misket oynadığımız köşeye her gün bakıyorum ama artık sen yoksun. Sana kapıda sarıldığımız an aklımdan hiç çıkmıyor. Biliyorum, yollarımız ayrıldı ama kalbim hâlâ sende. Belki bir gün, denizleri aşan rüzgâr bizi yeniden buluşturur. Arzu'nun parçaladığı nar taneleri gibi dağıldık ama umarım bir gün yeniden bir bütün olabiliriz."

Mektubu okurken kalbim yeniden aynı hızla çarpmaya başladı. Ona koşarak gitmek, kavuşmak istedim. Ama biliyordum ki bizi birbirimizden ayıran şey bizim isteğimiz değil, kaderin çizdiği bir yoldu. Alesia'dan bana kalan tek şey, o son gün bileğimden hiç çıkarmadığım lastik tokasıydı. Onu elime alıp denize baktım.

Karanfilleri denize bırakırken duygularım da onlarla birlikte savruluyordu. O an içimden Alesia'nın annesinin her sabah kurduğu sofraları düşündüm. Nasıl ki o sofralar herkesi aynı masada buluştururdu, belki bir gün kader de bizi yeniden aynı hayatın sofrasında yan yana oturturdu.

1997 yılında Kerkük'te doğdu. 2020 yılında Kerkük Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Bursa Uludağ Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde yüksek lisansını tamamlamıştır.

Ali Kuşçuoğlu

Güzelin Yârî, Çirkinin Derdi Bitmez

Bir zamanlar bir köyün üzerinde, özlemin rüzgâr gibi dolaştığı günler vardı; her mevsim gökyüzüne ve yeryüzüne kendi duygusunu serpiştirir, her evin duvarına ayrılık türküsü, her çeşmenin suyuna ise sessiz bir hasret karıştırırdı. İşte o özlem kokan günlerin içinde, boyları daha fidan olmamış, ince dallar gibi nazlı ve kısa kalmış iki kız yaşardı: Elif ve Sabiha. Sesleri içtenliğin saf sesleriyle yükseliyor, oyunların neşesini taşıyordu. Yanakları, bahar sabahının kızıllığını görmemiş, kar gibi taptaze bir beyazlıktaydı; ne utanmanın kızarıklığı ne de gençliğin ateşi henüz yüzlerine uğramamıştı.

Hala evde bir sorumluluk taşımıyor, yalnızca büyüklerinin buyruklarına kulak veriyordu. Gül desenli giysileriyle tarladan ağıla koşuyor, öğrenci gömlekleriyle evden okula,

okuldan eve dönüyordu; kalan zamanlarında ise kendi keyiflerinin peşindeydi. Akşam olunca aynı lambanın altında kitap ve defterleriyle buluşuyor, çocukluklarının neşesi yavaş yavaş yerini utangaç bir kendini keşfetmeye bırakıyordu.

Artık aynanın karşısında uzun vakit geçiriyor, saçlarını sık sık tarıyor, tırnaklarını süslüyor, kaşlarını ince bir yay gibi şekillendiriyorlar; bakışları hafif bir ışıkla parlıyordu. Küçük şeylere alınır, incinir ya da sevinçten taşar, çevresindeki delikanlıların bakışlarını fark eder ama çoğu zaman bunu saklı bir gurur ve utançla karşılıyorlardı.

Elif'in yüzü bahar sabahı gibi taze ve aydınlıktı; uzun saçları her adımında hafifçe savruluyor, rüzgârla dans edercesine arkaya dökülüyordu. Gözleri berrak bir pınar gibi ışıldıyor, ona bakanın yüreğinde ince bir ürperti bırakıyordu. Sabiha ise onun yanı başında, solgun ve silik bir çiçek gibi kalıyor, yüzünde hiçbir ışıltı olmaksızın… Onlar aynı yollardan yürür, aynı çeşmeden su içseler de kader yazgılarını ayrı çizgilerle belirlemişti. Birine büyüleyici bir güzellik bahşedilmiş, diğerine ise gölgede kalmayı yüklemişti. İşte o gölgede, içinde büyüyen dert ve hasret filizleniyor; ruhunu bir kor gibi yakıyor, her adımında sessiz bir yangın gibi yayılıyordu. Sabiha'nın bakışları, Elif'in ışığıyla karşılaştığında biraz daha solgunlaşıyor, kalbindeki suskun özlem her geçen gün biraz daha derinleşiyordu.

Elif'in kahkahaları köyün dört bir yanına yayılan bir melodi gibi gençlerin kulaklarında çınlıyordu; okullardan, tarlalardan, mahallelerden herkes peşine düşüyordu. Bahar sabahı yüzlü Elif, hayranlarının ilgisiyle saatlerin nasıl geçtiğini unutur olmuştu. Yollanan gülleri ve küçük hediyeleri kabul ederken, süslü mektuplara kendi adıyla cevap vermesi için Sabiha'dan yardım isterdi. Sabiha da arkadaşının hayranlarının mektuplarına özenle, aşkın en nazik sözlerini ve kendi duygularını döküyordu.

Zaman geçtikçe Elif, gençlerin ilgisine yavaş yavaş kendini adıyordu; ev bahçelerinde, toy ve düğünlerde, mevlitlerde hayranlarıyla gizlice buluşuyor, her karşılaşması ardında çile ve hasret dolu bir iz bırakıyordu. Bu güzellik ve davranışların akışı,

Elif'i farkında olmadan aidiyet duygusundan uzaklaştırıyor; her adımı, her bakışı onu bilinçsiz bir kendini kaybetme yolculuğuna sürüklüyordu. Artık ok yaydan çıkmış, güzellik nişanı kızlığına isabet etmişti. Sabiha, o mektupları kaleme aldıkça arkadaşıyla aşkın inceliklerini paylaşıyordu.

Güzel hava, yeşil çayır ve otlar, güller ve çiçekler, taze güneş ve serin rüzgâr yalnızca bahar mevsimine aitti; işte Sabiha'nın sevinci de öyleydi: kısa, nadir ve gelip geçici bir bahar misali. Ardından akşam baskınları, gece sıkıntıları ve sabah yalnızlıkları peş peşe geliyordu. Açık itiraflar, "Elif'in güzelliğine hayran olanlar bana dert oluyor" söylentilerini doğuruyor; kıskançlık tarlasından kin ve nefret yükseliyordu.

Sabiha'nın yüreğini karartan ise, kimselere açamadığı, yalnızca kendi içine fısıldadığı gizli bir sızıydı:

"Ah, içimdeki bu eğrilik yalnızlığımı daha da derinleştiriyor; kimse yüzüme bakmıyor, ben de çaresizliğin koynunda yapayalnız kalıyorum."

Ve o fısıltılar zamanla acı bir kabullenişe dönüştü:

"Benim suretim, hasretimin en keskin resmidir."

Artık ne bu derde ne de bu dertten doğan kıskançlığa tahammülü kalmamıştı. Sinsi ve karanlık fikirler doluşmuştu aklına. Ve bir gün, bir geceyi evlerinde okuma bahanesiyle geçirmiş, gecenin sessizliğini fırsat bilerek günlerdir hazırladığı zehri, uykusundan irkilen Elif'in suyuna katıp içirmişti.

Narin bir gülüş kadar kısa ömrü, birkaç gün süren acılı bir hastalıkla solmuş ve sonunda toprağa düşmüştü. Baharın tazeliği gibi kısa ama acısı derin bir yaşamdı.

Hiç kimsenin keşfetmediği bu sırrı, Sabiha her gün Elif'in kabrine pişmanlıkla gidip ağıtını mırıldanarak:

Şeytan fısıldadı gecenin koynunda,

Bir karanlık indi ruhumun boynuna.

Azrail sandım kendimi bir an,

Zehirle söndü Elif'te zaman.

Kıskandı nefsim, yandım kendime.

Günahımı konuşulmaz bulutların üstünde.

Şimdi taşlar altında yatan o bedenin,

Affeder mi Elif nefsimi, affeder mi?

Bu sözleri sinsi sinsi duyan beyaz sakallı türbedar, elinde tesbihi ve asasıyla ısrarla sorar Sabiha'ya: "Nedir bu sözler?" diye.

Sabiha, her defasında titrek bir sesle, hayatın tüm kırık sahnelerini anlatırdı türbedara. Türbedarın gözlerine ve okşayıcı sözlerine kendini kapatmıştı. Allah'ın her günü, içindeki ihanet hasretini gidermek için kabristana gider; hem Elif'i hem de yaşlı türbedarı ziyaret ederdi.

Bunu fırsat bilen, kendini şeyh sanan türbedar, yılların yalnızlığıyla kabaran arzusu ve hıncıyla Sabiha'ya yöneldi. Sahte tatlı sözlerle kandırıldığını anlayan Sabiha, türbedarın çardağında kemeriyle intihar ederek hayata veda etti.

Türbedar çardağa geri geldiğinde ise yürek burkan manzarayla karşılaştı: kız, kendi kemeriyle yaşamına son vermişti. Avuçlarından kayan notta şu titrek cümle okunuyordu:

"Önceki utangaç hayatım, geride kalan ah vahlı günlerimden daha hasretli, daha veballi olacaktır.

Oysa Elif'in yanına gidip: 'Güzelin yâri, çirkinin derdi bitmezmiş' haberini vereyim. Belki affeder beni."

Bu acıyı bilmeyen köy ahalisi, arkadaşının kaybını kaldıramamış ve Sabiha'nın intihar ettiğini sanmıştı. Ne ailesi ne köylüler ona merhamet göstermiş, ne de türbesini ziyaret etmişlerdi. Böylece Sabiha, yetim ve kimsesizler gibi, gülsüz ve çiçeksiz kabrinde yatıyordu.

Elif'in türbesi, mezarlığın derinliklerinde, özenle işlenmiş zarif bir mermer taşının altında duruyordu; etrafında ışıl ışıl güller açıyor, rengârenk çiçekler sessizliği süslüyor, huzur adeta etrafa yayılıyordu. Sabiha'nın mezarı ise kupkuru otlar ve taşlaşmış toprakla örtülmüştü. Türbedar, işlediği fiilin ağırlığıyla çırpınırken, gönlüne çöken sessiz dert kanser gibi içini kemiriyordu; adı unutulmuş, mezarı ıssız, ruhu sinsi bir karanlıkta kaybolmuştu.

1987 yılında Tuzhurmatu ilçesine bağlı Yengice beldesinde dünyaya geldi. 2010 yılında Kerkük Teknik Enstitüsü'nden mezun oldu.

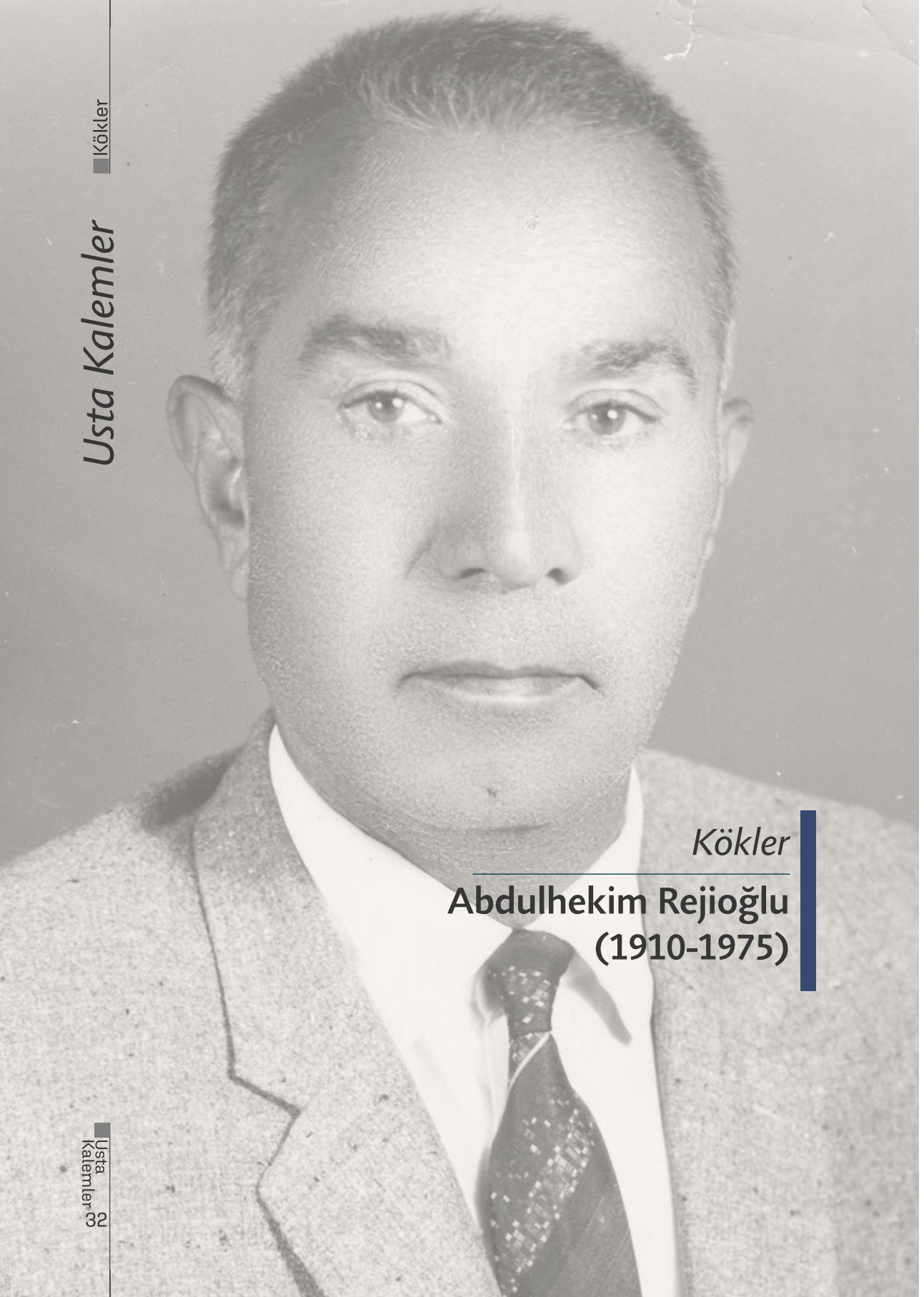

Kökler

Abdulhekim Rejioğlu (1910-1975)

Irak Türk edebiyatının önemli simalarından biri Rejioğlu. Edebiyatımızda deneme ve edebi eleştiri türünün öncülerinden sayılır. Deneme türünün diğer öncü ismi ise Rifat Yolcu'dur.

Abdulhekim Mustafa Rejioğlu, 1910 yılında Kerkük'e bağlı olan Kifri kasabasında dünyaya gelmiştir. Rejioğlu, ilköğrenimine Kifri'de başlamış ama Kerkük'te tamamlamıştır ve Bağdat'ta Öğretmenler Okulundan mezun olarak Kifri'ye atanmıştır. Okul müdürüyken Türkçülük suçuyla 1938 yılında tutuklanmış, idama makhum edilmiş, ancak tanınmış bir kişi olan babasının girişimleri sonucunda idam hükmü sürgün kararına çevrilmiş ve Irak'ın güney illerine sürülmüştür. 1942 yılında sürgünden dönerek Kerkük'te öğretmenlik görevine devam etmiş ve 1966 yılında emekliye ayrılarak Bağdat'a yerleşmiştir. 1967 yılında Bağdat Radyosu Türkmence Bölümü başkanlığını, 1973 yılında Türkmen Edebiyatçılar Birliği Başkanlığını ve 1974'te Kardeşlik Ocağı başkan yardımcılığını yapmıştır.

Rejioğlu, edebi hayatına babasının sayesinde başlamıştır. Babası ona ve kardeşlerine Türk edebi eserleri okutmuş ve birer Türk milliyetçisi olarak yetiştirmiştir. Zamanına göre ileri ve yenilikçi bir anlayışa sahip olan Rejioğlu yazılarını Kerkük'te çıkan Afak ve Beşir gazetelerinde yayımlamaya başlamış ve sonradan Bağdat'ta çıkan Kardeşlik dergisinde düzenli olarak yazmıştır.

Abdulhekim Rejioğlu'nun ele aldığı konular genelde gençlere hitap ederek dil, edebiyat ve toplum hakkındadır. Şiir yazmamasına rağmen edebi eleştirileriyle çağdaş şiirimizin gelişmesinde katkısı olmuştur. Rejioğlu, yazılarıyla -Türkiye'deki edebi akımlardan örnekler vererek- adeta gençler için çağdat edebiyat ve davranış kapılarını açmış, akıcı Türkçesiyle deneme türünü edebiyatımıza yerleştirmiştir.

Rejioğlu'nun yazılarını 1986 yılında damadı olan Prof. Dr. Hidayet Kemal Beyatlı "Abdulhekim Rejioğlu'ndan Seçmeler" adında kitap haline getirmiştir. 2021 yılında Prof. Dr. Suphi Saatçi'nin hazırladığı Rejioğlu'nun hayatı, edebi kişiliği ve eserlerini içeren "Yurt Özlemi" adıyla ikinci kitap Ötüken Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

Rejioğlu'nun deneme yazılarına örnek olarak "Yurt Özlemi" başlıklı yazısından kısa bir bölüm aktarıyoruz.

Yurt Özlemi

.....

Doğup yetiştiğimiz toprağın özlemi öyle bir duygudur ki sıladan uzaklaştıkça kara kara dalgalanır. İnsanın her tarafını gurbet ve hasret sancıları kaplar. İçine gamlı bir çöküntünün sindiğini hisseder. Bu özleyiş, insanın ümitsiz feryatlarının iniltileri içinde bir korkulu rüya gibi ruhların uyuklayan bütün güçlerini gerer, coşturur ve şahlandırır. Bu özleyiş, ruh ve şuurda tesellisiz bir fanilik hüznü yaratır. Bu özleyişte eski ve mesut günlerin bir anını koklamış gibi gelir insana! Bu özleyiş, gönlümüzün hülyaları içinde yüzen çocukluk ve gençlik günlerimizin his ve hayal dolu anlarını hatırlatır insana. Bu özleyişte, bir daha kavuşamayacağımız anların

daüssılasına, hasretine kendimizi kaptırmış oluruz. Bu özleyiş veya geri dönüş. Söylemesi kolay ama yaşanması o kadar zor ki..

Bu geri dönüşte gizli bir kuvvet-i İlahi heyecanlar içinde bizi bizden alıp unutulmuş yıllardan ruhumuzu sürükleyerek rüya ve hayal dolu mesut iklimlere bizi geri verir. Bu geri dönüşte, gözlerimiz dayanılmaz hasret sevdasıyla yanar, bakışlarımız unutulmamış bir aşkın hayalini görür gibi uzak bir noktaya dikilir.

Derler ki; "Gözden ırak olan gönülden ırak olur"...

Hiç de öyle değil.

Doğup büyüdüğümüz toprak gözden ne kadar ırak olursa, hasreti insanı o kadar eritir. İnsanoğlunun hayat akışında her şey değişebilir, yıpranır, küçülür, kayba uğrayabilir. Yalnız ve yalnız doğup büyüdüğü yerin varlığında, ruhunda ve kalbinin en mahrem yerinde yaratmış olduğu heyecanlar, acı ve tatlı hatıralar, duygular olduğu gibi saklı kalır. Bunlar içimizde varlığımızla, benliğimizle ömrümüz boyunca yaşayan mazi olarak devam eder. Unutulmamalıdır ki, bizler bilinçli, bilinçsiz duygularımızın, iç güdülerimizin körü körüne emrindeyiz. Aile ocağımızın, doğup büyüdüğümüz yerin daimi etkisi altındayız.

Şuur ve irademizden fazla, geçmişin iliklerimize kadar işlemiş olan ve birbirine geçmiş birçok hatıraları, ihtirasları, renkli ve duygulu heyecanları varlığımıza hakimdir. Böylece, şimdi sürekli bir surette fırsatların ve olayların yarattığı her geri dönüşte, her özleyişte o eski günlerin, o eski zamanların taptaze izleri bulunur ve onların mucizesinde bir daha hiçbir surette kavuşamayacağımız o anların daüssılasına insiyaki (kendiliğinden) bir şekilde dalarız.

.....

dosya
hasretten sevgiye

dosya
hasretten sevgiye

Nuha Resul Kureci

Hasretten Doğma

Bir kalp, ne kadar hevâların işgalinde tutulabilir, ne kadar sevda mayınlarını bağrına basabilir diye düşünürken, bir soykırımın içine düşmüş kalbin en sükûnetli hâlidir o. Yöresinden geçen her kalbin hissettiği, ama her gözün görmediği, her kulağın da duymadığı bir hâl. Ya da her dilin kelimelere dökemediği... Taşı daha hareketsiz kalması için toprağa iyice yerleştiren o akıl, bir şey demiş de bu anlaşılmış: hasret.

Yeryüzünde hiçbir insan, sevgi ve acı bileşenlerinin oluşturduğu bu şuurdan habersiz olamaz. İnsanın mahrûmiyetlerinden çektiği ezâların ya kendisi ya cezasıdır. Bizi konuşturmaz, kıpırdatmaz cinstedir. Var olan hâl ve davranışlarımızı da ele

geçirip oturur öylece bizi izler. Sonra bir an bütün vücudumuz her uzvumuz tarafından itilir, ışığa doğru ayaklanırız. Ama kısa bir süreliğine ortadan kaybolmuş olan bu şuur, cana gelmiş bedenimizi taş eder. Bir bakmışız seraba kapılıp gitmişiz. İşte serabı doğuran şuurumuz, hasret.

Bir ağacın bile yeri geldiğinde bir insana benzemesi veya bir bulutun başka bir varlığı andırması, bir eşyanın dahi bir yüzü hatırlatması en iyi niyetle bir arananın olduğunu göstermiştir. Bu arananın hayalinin karşımıza nerede çıktığının aklıselimlikle hiçbir ilgisi yoktur. Aklıselim olan tek şey, bu özlemi doğuran hasrettir. Hasret olmasaydı, neye özlem duyduğunu bilmeyen bir insana yazık olurdu. İnsanın özlenecekleri olmazsa, ardı arkası kesilmeyen bir kopukluğa düşer. Hiç olmazsa bazı vehbî özlemler vardır, anadan doğma taşıdığımız; onların peşinden gidilmeli, hasret sona ermeli. Bu yüzden hasret insana eksik parçayı gösterip ona sabrı ve sabırdan doğan mukavemeti getirir. Bununla beraber hasret bazen ilacıyla gelir demek herhâlde mümkün. Burada elbette hasret güzellemesi yapılmış değildir.

O, insana ait olup ama insan nefsinin de pek hoşlanmadığı bir haslet. Beraberinde getirdiği diğer hasletler belki onu daha çekilebilir bir derde evirir. Hasretten doğan özlem; özlemden doğan sabır ve güç.

Nihâyet bir güç gelmiş olur insana. Hasretin doğurdukları, hasretin yıkmış olduklarını îmar eder. İnsan bir dönüşüme girer. Yıkılıp yapılmak, eskiyip yenilenmek, yok olup yeniden var olmak; mahrûmiyetlerimiz tarafından bir doyuma ulaşmak değil, eksiğini gidermekle tatmin etmek değil; ihtiyaçlarımızın değişmesi, dünyamızın daha kâmil bir zeminde hayat bulmasıdır. Hasretten beklenmedik kapılar açılır. Onu karşılayan bizle, uğurlayan bizi aynı bırakmaz.

2003 yılında Erbil'de doğmuştur. Selahaddin Üniversitesi Diller Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunudur.

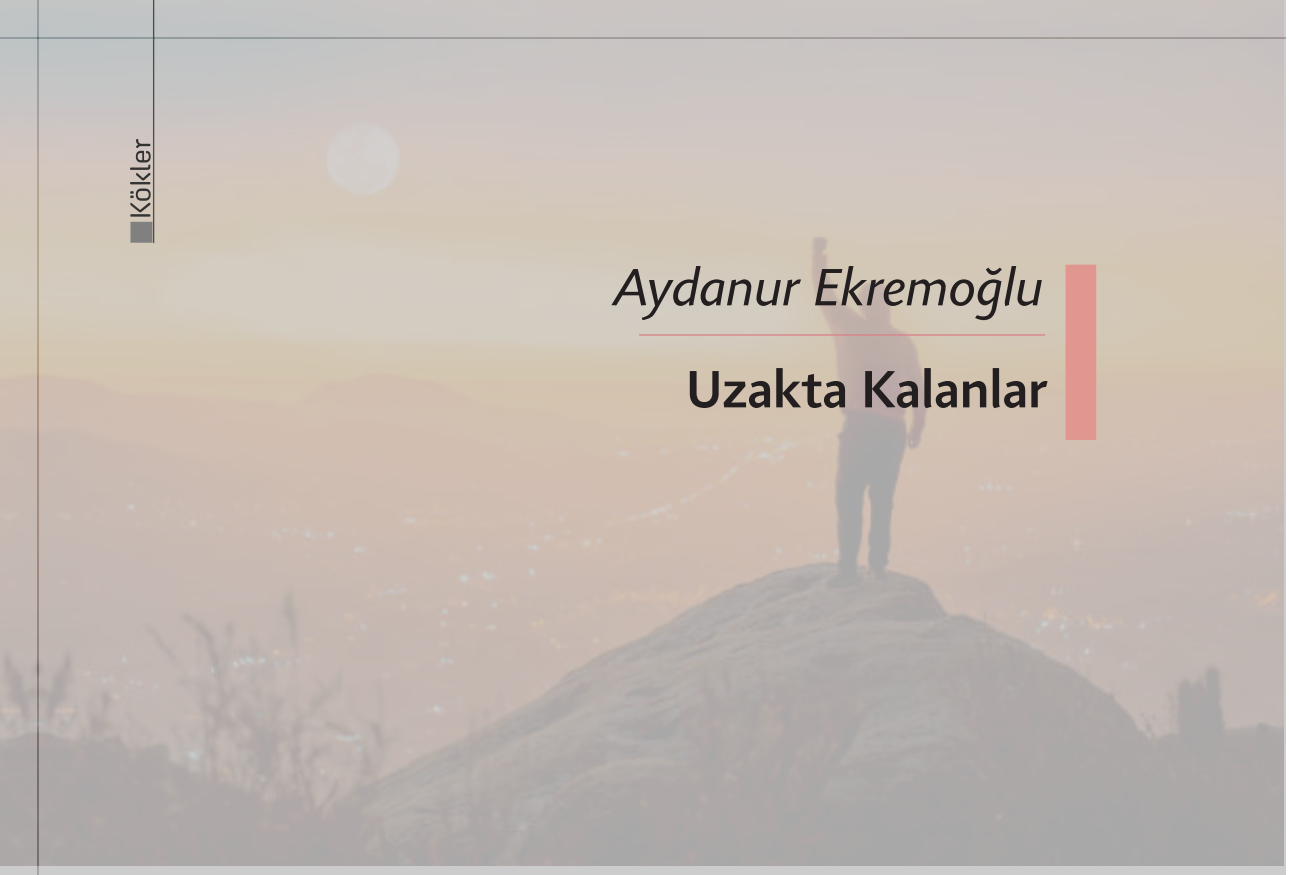

Aydanur Ekremoğlu

Uzakta Kalanlar

Bazı günler bir rüzgar eser, nereden geldiğini, ne getirdiğini bilmezsin ama yüzüne değdiğinde kalbin bir anlığına sıkışır. Bir anda duraksarsın, zamanın durduğunu hissedersin. Tanıdık bir koku gelir aklına belki yıllar önce duyduğun bir ses, belki de çocukluğunda işittiğin bir kahkaha…

İnsan, en çok böyle anlarda geçmişin ağırlığını taşır. Gözlerinle görmediğin, ellerinle tutamadığın her şey zihninde hayat bulur, sessizce dolaşır ve kalbini hem özlem hem de bir tür teselliyle sarar.

Memleketin taş sokaklarında yürümüş biri için, bir taşın

soğukluğu bile anlam taşır. Kapısı açık kalmış bir ev, damı yıkılmış bir duvar, üzerinde ayak izleri silinmiş bir avlu… Her biri anlatılmamış bir hatıra saklar, her biri geçmişin sessiz tanığıdır. Sessizlik, yalnızca orada kalanların değil, gidenlerin de dili olur. Çünkü hiçbir ayrılık, geride sessizliği kadar derin bir iz bırakamaz; sessizlik bazen sözlerden daha çok şey anlatır.

İnsanı ayakta tutan şey, tam da bu izdir aslında. Kaybolduğunu sandığın her şey, bir şekilde hayatın içinde yeniden karşına çıkar. Bir türkünün nağmesinde, bir yemeğin kokusunda, bir çocuk sesinde… Görünmeden yaşar, duyulmadan içte büyür. Her an, geçmişin küçük mucizeleriyle hatırlanır; hayatın ortasında kendini bulur.

İşte bu yüzden uzak kalmak sadece bir eksiklik değil, aynı zamanda bir bağdır. İnsan, uzaklaştıkça ait olduğu yere daha sıkı tutunur. Dilini kaybetmez, şarkısını söyler, geleneklerini yaşatır. Bu, yalnızca geçmişin hatırası değil, geleceğin de teminatıdır. Geceleri düşüncelere daldığında, uzakların sesi daha gür gelir insana. Ama bu ses bir hüzün değil, bir diriliş çağrısıdır. Varlığını hatırlatan şey yalnızca kavuşma değil, beklemenin, sabretmenin ve unutmamanın kendisidir.

-

1998 yılında İstanbul'da doğdu. İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü'nden mezun oldu. Aynı zamanda Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Adalet Meslek Yüksek Okulu öğrencisidir. Kariyerine öğretmen olarak devam etmektedir.

Deryah Ömer

Aşktan Sevgiye

Aşk, karşılıklı duygunun en güzel adıdır. Tek kişiyle bir anlam ifade etmemekle beraber karşılıklı olduğunda özel bir anlam kazanır. İki kişinin verdiği emektir. İnsanın kendinde tarif edilen veya edilemeyen hislerin bütünüdür. Aşkın kanununda bir anda değişir her şey. Aşkta sevdiğin kişiyi kaybetmekten ne kadar korkarsan o kadar çok kaybedersin. Her şeyin değişebildiği bir evrende aşkın da değişebilir. Her ilişkinin verdiği birtakım hisler vardır. Mutluyken verdiğin sözler yüzünden bütün hayatını esaret altında geçirmeye mecburmuş gibi hissedebilirsin. Hayatının merkezine aldığın kişi hayatını altüst edebilir. Sevgin bir anda nefrete dönüşebilir. Bu gayet normaldir. Sadece kişi yanlıştır. Tek bir kişi ile tanışıp uyumlu bir hayat yaşamayı beklemek aptallıktır. Önceden kötü bir aşk deneyimi olmuşsa bile zamanla değişebilir.

Aşk o kadar güzel bir duygudur ki zorlukları ve kötü anıları alıp götürebilir. Kendini önceden neden bu kadar üzüntüye maruz bıraktığını sorgulatabilir. Eski yaşanmışlıkların yerini en iyisi alabilir. Bu konuda endişe duyulmamalı. Çok kişide yanılabilir ve üzülebilirsin. Dünya bir kişiden ibaret değildir. Aşk bazen dayanılması zor bir duygu gibi gelebilir. Her insan bu duyguya layık olmayabilir. Bazen bunu kabul etmek gerekir. Yapılan kötü davranışa karşılık vermektense öyle insanlardan

uzak olmalı. Âşık olduğunu zannettiğin kişi seni üzebilir. Sevgini hak etmeyen biri uğruna güzel hislerini yıpratma. Buna izin verip vermemek insanın kendi elindedir. Sadece karşındaki kişinin öyle olduğunu kabullenip uzak durmak gerekir. Üzmekten keyif alan ya da yaptığının farkında olmayan insanlar vardır. Unutmaya çalışmak zordur ve bunun için zaman gerekir. Doğru kişinin karşına çıkacağı bir zaman vardır. Doğru kişi olduğunu anlamak için sözlere değil icraata bakılır. Aşkı her insan deneyimler. Bu durum kabul edilsin ya da edilmesin her aşkı deneyimlediğinde fikrin değişir. Asıl mesele kişiyi nasıl yorumladığındır.

Âşık olunduğunda duygular kat kat anlamlı gelmeye başlar. Aşk ile başlayıp sevgi ile devam ettiğinde ise oldukça anlamlıdır. Bir ilişkiyi üç şey ayakta tutar. Birincisi saygı ki en önemlisidir. Saygı olmayan bir ilişkinin yürümesi oldukça zor olduğu gibi yürümesine de gerek yoktur. Size saygısızlık yapan birinin kendisiyle problemi vardır. İkincisi sevgidir. Üçüncü ise ten uyumudur. Bunlardan biri olmazsa zor olacaktır. Savaştığın bir aşkta yorgun düşen bir asker gibi kalırsın. O zaman aşk acı verici bir hâl alır. Aşk duygusu huzur, keyif ve mutluluk vermelidir. Biraz kıskançlık olabilir. Ancak bu o kişiyi esaret altında bırakmak anlamına gelmez. Üzüldüğün dönemlerden ders alıp yoluna bakman gerekir. Eski ilişkilerde yaşanan sorunları çözmek yahut tekrar yaşamamak için yapılması gereken şeyler vardır. Bir kâğıda önceki ilişkilerde yapılan hatalar ve yeni ilişkiden beklenenler yazılmalıdır. Bunu yapmak hayatınızı temizlemenin en iyi yollarından biridir. Kendine değer verdiğin kadar değer görürsün. Seni önemseyecek ve kafanı karıştırmayacak biri ile olmak akıllıca bir seçimdir. Aşkın kötüsü tecrübedir. İyisi ise en iyi şekilde yaşanmalıdır. Seçtiğin partner sana destek oluyorsa şanslısındır. Çünkü herkes bunu yapamaz. Aşkın kalıcı hâli sevgidir. Aşk ile başlayıp sevgi ile devam ediyorsa doğru yoldasındır. O kişi dendiğinde aklına seni üzen biri geliyorsa doğruları söylemek zorundayım, aşk üzülmek için değildir. Bu duygu mutlu ettiğinde anlam kazanır. O kişi henüz hayatına gelmediyse geleceğine inan. Ve çalışma masanı temizler gibi hayatını temizledikten sonra aşk yolculuğunun tadını çıkar…

Aslı Küzecioğlu

Kimliksiz Ağrılar

Bazen bedeninde biriken yorgunlukların nereden kaynaklandığını bilmezsin ve her yerinin ağrıdığını söylersin. Ancak bu ağrıların nerede olduğunu ve nedenini tam olarak hissetmezsin. Tek hissettiğin, tüm vücudundan oluk oluk yorgunluk aktığıdır. Düşünceni dahi kıpırdatacak derman kalmaz hücrelerinde. Peki, nedir seni öylece oturtup uzakları izlettiren ağrılar?

Bedensel yorgunluklar dinlenince geçer, fakat zihin yorgunluğu öyle kolay kolay dinmez. Aklının kıyılarından geçen ağır yüklü endişe gemileri zihninde kargaşa yaratır ve düşüncelerini altüst eder. Büyük bir ahenkle işleyen iç dengen bozulur, ruhunun huzuru kaçar, aklın karışır ve yüreğine ağrılar çöker. Seni nereye sürüklediği belli olmayan bu kargaşa damarlarına bitkinlik yükler. Sanki bedeninde dolaşan kan değil de onun kırmızıya boyanmış bir taklidi gibidir.

Koca bir şehri kasıp kavuran kasırgalar gibi döne döne

birbirine karışır düşüncelerin. Sessizliğin içinde bile zihninde uğuldayan bir fırtına vardır. En ufak bir ayrıntı kafanın içinde yankılanıp büyür. Kendine sığmakta zorlanırsın. Bedenin dar gelir ruhuna, ruhun dar gelir hayaline. Her adımın görünmez bir yükün altında ağırlaşır. Dünyanın en olağan hareketleri büyük işkenceler gibi hissettirir kendini. Öyle ki, olduğun yere yığılıp saatlerce, günlerce ve belki de haftalarca bir ceset gibi yatarsın. Bunun adına ister "üşengeçlik" deyin, ister "halsizlik". Olduğun yerde kalakalmak tek gayenmiş gibi bedenini hareketsizliğe terk edersin. Her yere yıkık dökük düşünce geminle gitmeyi yeğlersin. Yine de bu ağrılar geçmez. Zira insan bazen sadece yatmak değil, durmak ister. Ama zihnin susmazsa beden hiçbir zaman gerçekten yatamaz. Ve sen, zihnini susturamadığın için artık yürüyemez hâle gelirsin.

Aslında bu kimliksizliğin kaynağı çok açıktır: hevessizlik, yalnızlık, kendi sorumluluğun dışında omuzlarına yüklenen art niyetli sorumluluklar ve uyum sağlayamadığın çevre… Hepsi seni içine çekerek ruhunda bir bunalım yaratır. Ruhundaki sancılar zamanla bedenine işler. Düzensiz yaşam, bozuk uyku, yetersiz beslenme… Hepsi bu sancının bedene yansımasıdır. Bedensel ağrılar toparlanmanı engellerken, ruhunun yüküyle birleşerek seni çıkması güç bir kısır döngüye hapseder. O noktada anlarsın: ağrı dediğin yalnızca kaslarında ya da kemiklerinde değildir, asıl ağrı ruhunda birikir. Ruhunda çözülmeyen her düğüm, zamanı geldiğinde bedenine sancı olarak yansır.

Ve bütün bu karanlığın içinde sessizce kabaran bir duygu vardır: Hasret. Ruhunun sağlıklı, zihninin berrak, kalbinin hafif olduğu günlere… Dünyaya umutla bakabildiğin, kimseye rağmen değil, kendine rağmen var olabildiğin zamanlara. Heveslerini yüreğinde taşıyıp en küçük ayrıntıdan bile sevinç çıkarabildiğin o günlere. Ne kadar derine çekilsen de bu özlem, kalbinin bir köşesinde kabardıkça kabarır. Çünkü her şeye rağmen içinde hâlâ, o günlere kavuşmayı arzulayan inatçı bir umut vardır.

2000 yılında dünyaya geldi. Gazeteci, radyocu ve sunucudur; mesleğini Erbil ile Kerkük'teki çeşitli Türkmen kurumlarında sürdürmektedir.

Nura Kenan Mustafa

Gerçek Sevgi

Sevginin gerçekten "gerçek" olması, yalnızca kelimelerle ifade edilmekle sınırlı kalmayıp hissedilmesi, görünür hâle gelmesi, söylenmesi ve en önemlisi de yaşanmasıyla mümkündür. Bir insan, ancak bu duyguyu derinlemesine tecrübe ettiğinde sevgi gerçek bir sevgiye dönüşür. Ailesiyle birlikte yaşayan genç biri olarak söyleyebilirim ki o saf sevgiyi tüm yönleriyle hissetmek bazen fazlasıyla güç olabiliyor. İnsanın kendi annesinden ya da en yakınında sandığı kişilerden görmek istediği, duymak istediği o sevgiyi bulamaması belli bir

yaştan sonra daha da belirgin bir biçimde fark ediliyor. Sevgisiz ailede büyüyen bir çocuk, kaç yaşına gelirse gelsin içinde büyük bir boşluk taşır. Bu şekilde yetişmiş bir birey, olgunluk yaşına geldiğinde eşinden, dostlarından ve çevresinden ne kadar sevgi görürse görsün, bir tarafı hep eksik kalır. Yüreğinde büyük bir boşluk açan bu eksiklik aile sevgisine duyulan hasrettir. Bu kişiler sevginin emekle inşa edildiğini bilirler ve bu emeği fazlasıyla da gösterirler; fakat besledikleri sevgiyi göstermeyi bilmezler.

Sevgi, kendiliğinden oluşamaz; o, tıpkı bir nakış gibi özenle işlenirse var olabilir. Sevginin sevgi olabilmesi için ilişki türü fark etmeksizin güven, çaba, sabır ve sadakat gereklidir. "Sevgi emek ister" sözündeki emek tam da bunları kapsamaktadır. İnsan, sarf ettiği çabanın gerçekten ihtiyaçtan mı yoksa alışkanlıktan mı doğduğunu çoğu zaman ayırt edemiyor. Belki de içimizdeki boşluğu doldurmak için kiminle karşılaşırsak karşılaşalım harekete geçiyoruz. Gerçek şu ki sevgiyi dilde bırakmayıp uygulamaya geçiren kişiler, gösterdikleri emekle kendi yaralarına da merhem oluyorlar. Bu kişiler, sevginin her yaşta bir ilaç olabileceği hakikatini dile getirmek, hatta haykırmak istiyorlar. Sonuçta sevgi, yalnızca küçük yaştaki çocuklara gösterilen bir eylem değil; herkesin hak ettiği, görmek ve yaşamak istediği en kıymetli duygudur.

2002 yılında Kerkük'te doğmuştur. Kerkük Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı mezunudur. Şu an Çukurova Üniversitesinde yüksek lisans eğitimi görmektedir.

Merve İsam

Anne Dizi

"Düşüncelerin Girdabında Yorulduğunda Annenin Dizinde Yatmayı Özlersin…"

İnsanın bağrı ile aklı aynı anda iki ayrı diyara kök salar mı?

Bir şehirde küçüklüğünün sesi, annenin kokusu vardır: Okuldan geldiğinde evi saran yemek kokusu… Yer sofrasına dizilmiş tabaklar, "Hadi anne, gelsene." demenize rağmen hep en son oturuşu. O yemek, doyurmaktan ziyade evin ne olduğunu, ailenin bir nimet olduğunu hatırlatır insana.

O yer sofrasına, nice gülüşler sığardı. Ama bazen de bağırışlar konuk olurdu. Dört kişilik sofrada bir tabak hep eksik kalırdı. O boşluğun dolması istenirdi, fakat her seferinde kırgınlığın nedeni olurdu. Kardeşim "Her şeyime karışma!" dediğinde, ben "Kanın düşüyor, içemezsin o çayı!" diye bağırırdım. Annem "Yemek nasıl olmuş?" diye konuyu değiştirirdi. Biz de şakaya vurup yemeğe devam ederdik.

O şehirde yaşayamadığımız anı çoktur: Elimizden alınan

çocukluğumuz, atamadığımız kahkahalarımız, gece yarısı parmak ucunda yürüyüşlerimiz… İnsan evladı tepki verirdi ama onun taştan duvarı vardı.

Öteki şehir öyle midir? Orada koşarak yürürsün. Merdivenler çoktur, tırabzandan kayarsın. Kendin düşer, kendin dimdik kalkarsın ayağa. Özgürlük vardır; kendi kararlarını kendin alabilmenin hazzını yaşarsın, kimseye hesap vermeden. El âlem nedir bilmeden… Gecenin çeyreğinde sokakta istediğin kadar dolaşmanın keyfini sürerek, seherin rüzgârına çarparak, sabahın güneşini seyrederek… Öteki şehir öyledir; kendi hayatını kurduğunu hissettirir. Seni büyütür ve bedelini de ağır ödetir.

Bu şehirde seni uyandıran alarm olur. Bazen gün ışığı, bazen de sinekler… O çirkin ses öyle tırmalar ki kulağını, söküp atası gelir insanın. Ama diğer şehirde durum farklıydı: Annenin şefkat dolu sesiyle uyanırdın. Geç hazırlandığını bildiğinden her defasında iki saat öncesinden uyarır, "Geç kaldın, saat geçti!" diye seni heyecana sürüklerdi.

Nereye aitsin, bilmiyorsun bazen. Ailenin olduğu yere mi yoksa kendi kök saldığın yere mi? İkisinin de artısı ve eksisi vardır. Bir kere aile evinden çıktın mı, işte mesele orada başlıyor. Kalbin bir yanıyla geçmişine bağlı kalıyor, diğer yanıyla da özgürlüğüne doğru uzanıyor. Birinde kalmak kalbini rahatlatır ama hayallerini daraltır. Ötekine gitmek ise kalbinde ince bir sızı bırakır ama algını genişletir. İnsan hangi şehri seçerse seçsin, diğerinde bir parçasını bırakır. Belki bu yüzden "iki şehir arasında" kalmak aslında iki hayat arasında kalmaktır.

Belki de çözüm, tek bir şehirde karar kılmak değil, kalbinde ikisine de yer açabilmektir. Ailenin sevgisini yanında taşırken özgürlüğünü yaşamak; özgürlüğünü sarmalarken sevdiklerinin duasını yâd etmek… Çünkü aslında insan, nerede olursa olsun, kendi yüreğinde iki şehri de gücü taşıyabildiği kadar tamdır. Taşıyamadığında ise annenin dizine kafanı koyar, biraz durur, güven hissiyle öylece uyursun…

2000 yılında Kerkük'te doğdu. Kerkük Üniversitesi Türkçe Bölümünü bitirdi. Halen Erciyes Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı anabilim dalında Eski Türk Dili bilim dalında yüksek lisans yapmaktadır.

Meral Bayar Saatçi

Gölgeli Ruhlar

Ağaç suyla beslenir, suya doyduğu toprakta yeşerir; fakat yeşermesi için yalnızca su yetmez. Doğru beslenmesi de gerekir. Bunun için; güneşin sıcaklığına, toprağın bereketine, rüzgârın doğru yönden esmesine ihtiyaç duyar. İnsan da böyledir. Bir yere ait hissetmesi, ruhunun doyması ile mümkündür. Ruhun doyması, duyguların serbest kalmasıyla oluşabilir. Kişioğlu duygularını açık bir şekilde ifade edemediğinde, ruhuna gölge düşürür. Böylece kişi, kendini olduğu yere ve ortama ait hissetmez. Yalnızlaşır. Var olduğu hâlde, maddenin kurallarına meydan okurcasına yok olmaya mahkûm olur. Mesele şu ki bu yok oluşu hiç kimse fark etmez. Biri "içine kapanık" der, bir başkası "konuşmayı sevmiyor" der... Oysa gerçek şu

ki duygularını bir sır gibi saklayan bu kişi, bulunduğu ortamla bir bağ kuramamıştır ve ait hissettiği yere hasret çekiyordur. Onun için yaşamak, özünü özgür bırakabilmektir.

Gölgeli ruhları taşıyan bedenler, yaşamayı beceremezler. Çünkü içlerinde adeta bir hapishane taşırlar. Hapsolan, benlikleridir. Benliği, bir suçlu gibi zincire vuran ise toplumsal baskılardır. Mesela; kalabalık bir arkadaş grubu içinde kendi düşüncesini söylemek isteyen biri, sırf yargılanmamak için susar. İçinden başka bir şey geçmesine rağmen yüzünde bambaşka bir ifade taşır. Zaman geçtikçe sureti beyansız kalan bu kişi, gerçekte kim olduğunu kimseye anlatamaz. Hatta kim olduğunu kendisi bile hatırlamaz. Böylece, kendini topluma kabul ettirmek için yüzüne çeşitli maskeler takar. Birdenbire hayat onun için başkalarının kalemiyle yazılan tiyatro sahnesine dönüşür. Işıksız ve izleyicisiz kalan bu oyunda kişi, gerçek karakteri ile oynadığı karakter arasında çatışır. Bu çatışmalar da neticede ruhunu parçalara böler.

Belki içinizden, "O halde neden maskeleri çıkarıp kendisi gibi yaşamıyor?" diye sormuş olabilirsiniz. Haklısınız! Ama bilmemiz gereken bir şey var ki, gölgeli bir ruh ancak başka bir ruhun güneşiyle aydınlığa kavuşabilir. Kendilerini bütün benlikleriyle çevrelerine uzun bir süre anlatamayan bu kişiler, aslında onları duyan bir yüreğe hasrettirler. Neticede insan, duygu ve düşüncelerini kolay kolay içine hapseden bir varlık değildir. O anlaşılmadığında, kendine suskunluk betonlarıyla kaplı bir güven duvarı inşa eder. Fakat bu sessizlik büyük bir yıkımı da beraberinde getirir: İnsanı özünden uzaklaştırır.

1999 yılında Kerkük'te doğdu. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Makine Mühendisliği yüksek lisans mezunudur.

Nuray Kayacı

Hikaye Yolun Kendisidir

Hayranlıkla okuduğumuz romanların çoğunda, hikâye ya yeni bir şehre yolculuk ya da şehre bir yolcunun gelmesiyle başlar. Büyük bir süreç ve emek gerektiren romana yakışır şekilde hikâye çoğunlukla yolla başlar. Sahi yol neydi? Yola çıkma nedenimiz neydi? İnsanın aklına bu sorular gelir durur. Cevap kişiden kişiye değişir. Kimine göre bir sondur yol. Kimine göre

yeni bir başlangıç! Belki de bir kaçış veyahut bir kurtuluş...

Hikâye yol ile başlasa da yolda başımıza gelenlerle devam eder. Başımıza gelen bir olay da olabilir, bir insan da. Olaylar ve insanlar dış etkendir aslında. Onlardan dolayı hissettiklerimizdir bizim olan, bize olan ve gerçek olan. İnsanı insan yapan; acı, mutluluk, korku, endişe, sevinç ve diğer duygulardır. Ama bencildir insan! İşine geleni ister. Hep mutluluk ister mesela. Hep sevilmek. Hep değer görmek... "Acı çekmeden bilinir mi mutluluğun kıymeti?" diye hiç düşünmez. Düşünce! Ah, düşünce! Ne büyük suç, ne büyük özgürlüktür düşünce. Başkasıyla ilgili sandığımız ama aslında bizimle ilgili olan düşünce. Gece gibidir. Düşüncenin karanlığı o kadar ele geçirir ki insanı, kurtulmak istese de kurtulamaz. "Hep kötülükten mi bahsedeceğiz yahu?" deyip iyilikleri avuçlayabiliriz. Peki, bu çok hayalperestçe olmaz mı? Olur aslında. Çünkü her şeyden önce hayalperest olmayan biri "İyilikleri kucaklamak yerine neden avuçluyoruz?" derdi. Avuçlarımıza sığabilecek kadar az mıdır iyilikler? Hayır! Avuçlarımıza sığabilecek kadar az, kalbimizden taşacak kadar çoktur iyilik aslında. Öyleyse mesele nasıl baktığımızdı. Hislerimize ise rehber olan bakış açımızdı.

Birinin penceresinden görünenler diğerininkinden çok farklı görülebilir. O manzaralar hep farklı şekillerde tasvir edilir çünkü herkes farklı bir pencereden izlemiştir manzarayı…

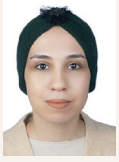

1999 yılında Kerkük'te doğdu. 2021 yılında Kerkük Üniversitesi Hukuk Bölümü'nden mezun oldu. 2023 yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nde yüksek lisansa başlamıştır.

Hasan Yazaroğlu

İçimde Bir Mahkeme Kuruldu

İçimde bir mahkeme kuruldu. Hâkim akıl, sanık gönül. İkisi de kendini haklı sanıyor, ikisi de kararın kendi lehine çıkmasını istiyor. Mantık, elinde keskin kılıcıyla hesaplarla konuşuyor:

"Düşünerek yaşamalısın. Risklerden kaçınmalısın. Hislerin geçici, ama gerçeklik kalıcıdır."

Gönül ise avaz avaz haykırıyor:

"Peki ya yaşamak? İnsan yalnızca aklıyla yürüyorsa, gerçekten yolda mıdır? Yoksa ayakları yerden hiç kalkmamış bir mahkûm mu?"

Bazen bir durakta, bazen yalnız bir gecede, bazen bir çift gözde bu mahkeme kuruluyor içimde. Biri beni mantığın güvenli yollarına çağırıyor, diğeri bilinmezliğin uçurumlarına. Biri diyor ki:

"Geri dön, yanılmamak için."

Öteki fısıldıyor:

"At kendini, hissetmek için."

İnsan, aklı ve gönlüyle sürekli bir mücadele içindedir. Bir tarafta mantığın soğukkanlı hesapları, diğer tarafta gönlün adı konulamayan çağrısı. Biri kazandığında diğeri hep eksik kalır; biri bastırıldığında diğeri isyan eder. İnsan var olduğu sürece bu savaş da devam edecektir. Ancak bu sürecin bir galibi olabilir mi? Yoksa hayatın anlamı, bu savaşın içinde dengeyi bulmak mıdır?

Mantık, insanın yolunu çizen haritadır. Soğukkanlı, hesapçı ve öngörülüdür. Bir karar almadan önce kazancı ve kaybı hesaba katar, ihtimalleri tartar. Kaybolmamak için mantığa ihtiyacımız vardır. Çünkü hayat bir denklemdir ve bu denklemi çözmek için aklın terazisine ihtiyaç duyarız. Ancak insan, yalnızca bir denklemden ibaret değildir.

Gönül ise haritalarda görünmeyen yollardan gider. Mantığın "Yanlış" dediğine "Doğru" der, çünkü onun terazisi aklın ölçemediği şeyleri tartar. Bir şiirin anlamı, bir bakışın derinliği, bir melodinin ruhumuzda uyandırdığı titreşim… Bunlar gönlün bildiği ama aklın açıklayamadığı şeylerdir. "Sevgi mantığa sığmaz," der şairler. Çünkü birini sevmek, bazen bütün mantıklı seçenekleri yok saymak demektir.

Ancak insan yalnızca gönlüyle yaşarsa savrulur, yalnızca mantığıyla yaşarsa eksilir. Bir şehirden diğerine gider, bir kapıdan başkasına girer ama hiçbirinde tamamlanamaz. İbn Sîna'ya göre akıl, insanın pusulasıdır; ancak pusula yön gösterse de yürümek için bir iradeye, bir ruha ihtiyaç vardır. Sadece akılla yaşamak, yolun haritasını bilip hiç yola çıkmamaktır. Sadece gönülle yaşamak ise haritasız bir denizde kaybolmak gibidir.

Peki ya pusula yanlış bir yön gösterirse? Ya gönlün yolculuğu, varış noktası olmayan bir serüvene dönüşürse? İnsan gerçekten hem aklını hem gönlünü susturmadan yaşayabilir mi? Yoksa birini seçmek, diğerini öldürmek midir?

Ve işte, mahkemede karar anı gelir. Hâkim, gözlerini sanığa diker. Onu mahkûm etmek mi gerekir, yoksa onun varlığını kabul edip bir orta yol mu bulmak? Gönül titrer ama gözlerini kaçırmaz. Çünkü bilir ki, eğer hüküm ölümse, insan da ölür.

Sonunda bir karar verilir. Ne akıl kazanır ne gönül kaybeder. Çünkü hakikat, ne sadece düşünmekte ne de sadece hissetmektedir. İnsan, ikisinin savaşında değil, ittifakında tamamlanır. Akıl yolu gösterir, gönül ise o yolu yürümeye cesaret eder. Birinin diğerine üstünlüğü değil, birlikteliği insana hayatı anlamlı kılar.

Mahkeme dağılır, hâkim kürsüsünden iner, sanık zincirlerinden kurtulur. Ama bu, son dava olmayacaktır. Çünkü insan yaşadığı sürece bu mahkeme tekrar tekrar kurulacaktır. Ve her seferinde yeni bir karar alınacaktır. Ama asıl mesele, bu kararın tek bir tarafa mahkûm olmamasıdır. Çünkü insan, yalnız aklıyla değil; yalnız gönlüyle de değil, ikisiyle birden insandır.

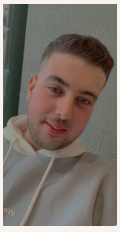

2001 yılında Kerkük'te doğdu. Üniversite eğitimine Türkiye'nin başkenti Ankara'da devam eden Yazaroğlu, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölümünde öğrencidir.

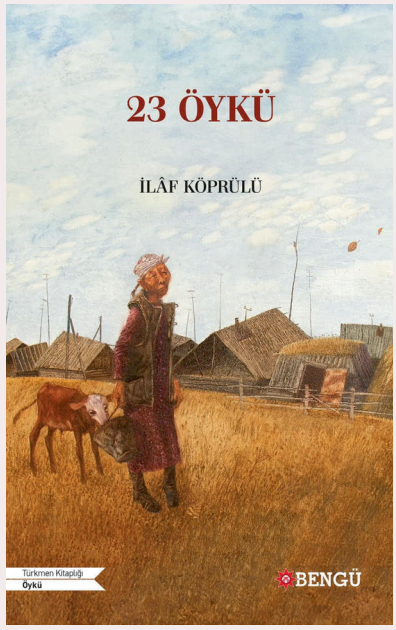

Meral Bayar Saatçi

Türkmeneli'den Ötüken'e: 23 Öykü - İlaf Köprülü

23 Öykü; öykü, roman, şiir, folklorik yazı ve senaryo türlerinde eserler yazan İlaf Köprülü tarafından kaleme alınmış ve 2024 yılında Bengü Yayınevi tarafından yayımlanmıştır. Kitap, 23 öykü ve 170 sayfadan oluşmaktadır. Eser, Türkmeneli kültürünün Türk mitolojisi ile buluştuğu nadir bir örnektir. Köprülü, öykülerine zaman zaman şiirler de yerleştirerek anlatımını daha da zenginleştirmiştir. Dilindeki akıcılık ve anlatımdaki yoğunluk öykülerine efsane havası vermektedir.

Ötüken ile Türkmeneli'ni birbirine bağlayan kitapta birçok etkileyici öykü yer alır. "Bu Vatan Sensiz Olmaz" adlı öyküde, Gülbahar, Kürşad ve çocukları Fırat'ın Kerkük'te verdikleri Türklük mücadelesi anlatılır. Kürşat'ın babası Kurtuluş Ordusu'nda Türkmeneli uğruna şehit düşmüş, ardından

Kürşat da aynı mücadeleyi sürdürmeye çalışmış fakat o da babası gibi şehit olmuştur. Fırat ise hem babasından hem de dedesinden aldığı mirası devam ettirerek Türkmen Ordusu'nu kurar ve Türkmeneli'nin bağımsızlığını ilan eder. Bu öykü, okuyucuya ataların izini takip etmeyi ve onların gittiği yoldan gitmeyi aşılar. Bir diğer öne çıkan öykü "Kudde ile Konçuy"dur. Olay Ötüken ormanlarında geçer. Kerküklü âşıklar olan Kudde (Kürşad) ile Konçuy'un aşk hikâyesi, Türk mitolojisinin mistik atmosferi içinde işlenmiştir. Öykünün sonunda yer alan "Sen gurbette Ötüken'de savaşan bir Kudde, ben Kerkük'ün küçük kızı ay yüzlü güzel Konçuy" dizeleri, okuyucuya derin duygular yaşatır. "Kurt Ana" adlı öyküde ise bir ana kurt, iki yavru kurt ve insan olan Hâle'nin Ötüken ormanındaki yolculuğu anlatılmaktadır. Ötüken'den uzaklaştıkça bir daha geri dönememeleri, "yurdunu terk edenin yuvasız kalacağı, milletsiz kalan bir yurdun da ruhsuz olacağı" mesajını verir. Öykünün sonunda geçen şu şiir, kitabın ruhunu yansıtır:

"Bu orman Ötüken Ormanı'dır
Düşmana korku ormanıdır
Bizler Gök Tanrı'ya taparken
Işıltılar aldığı ormanıdır"

23 Öykü, yalnızca içerdiği hikâyelerle değil, kullandığı dil ile de dikkat çekmektedir. İlaf Köprülü, yalın fakat derinlikli bir üslup benimsemiş, yer yer şiirsel anlatımlar kullanarak metinlerine farklı bir ruh katmıştır. Eserde geçen "Kurt Ana", "Od Ana" gibi kavramlar, okuyucuya yalnızca bir hikâye sunmaz; aynı zamanda Türk kültürünün derin kökleriyle bir bağ kurma imkânı tanır. Kitap, özellikle gençler ve yetişkinler için zengin bir kaynak niteliği taşır. Öykülerdeki yoğun tarihî, mitolojik ve kültürel göndermeler, çocukların anlamakta zorlanabileceği unsurlar içerdiğinden, çocuklar hariç tüm yaş gruplarına hitap etmektedir.

Sonuç olarak, Türkmeneli kültürünü, tarihini ve mücadelesini Türkistan bölgesiyle harmanlayan 23 Öykü, yalnızca Türkmeneli'nin değil, tüm Türk dünyasının ortak hafızasına seslenen; mitoloji, tarih ve edebiyatı bir araya getiren özel bir eserdir.

Maral Beyatlı

Varoluş Melodisi

Günüm ayaz ve güneşli
Sulamadığım fidanın çiçeğini bezemekle meşgulüm
Yaldızlarıma çok masum bir özrüm var
Açım ben!
Düşler kuruyorum acı gerçeklerimle örtüşen
Sevilince çıkan turuncu huzmelerim
Yaşanmışlıklarımı gizler
Biliyorum içimde bir yerlerde
Böyle değildim eskiden
Akıttığım sevgi seli yüzünden susuz kalıyorum
Hâlâ umudum var taca erişeceğime
Sordum durdum
Ben neydim?
Hiç kimse mi yoksa bir varoluş melodisi mi?

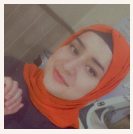

2003 yılında Kerkük'te doğdu. Hâlihazırda Kerkük Üniversitesi İnsanî Bilimler Eğitim Fakültesi Türkçe Bölümü öğrencisidir.

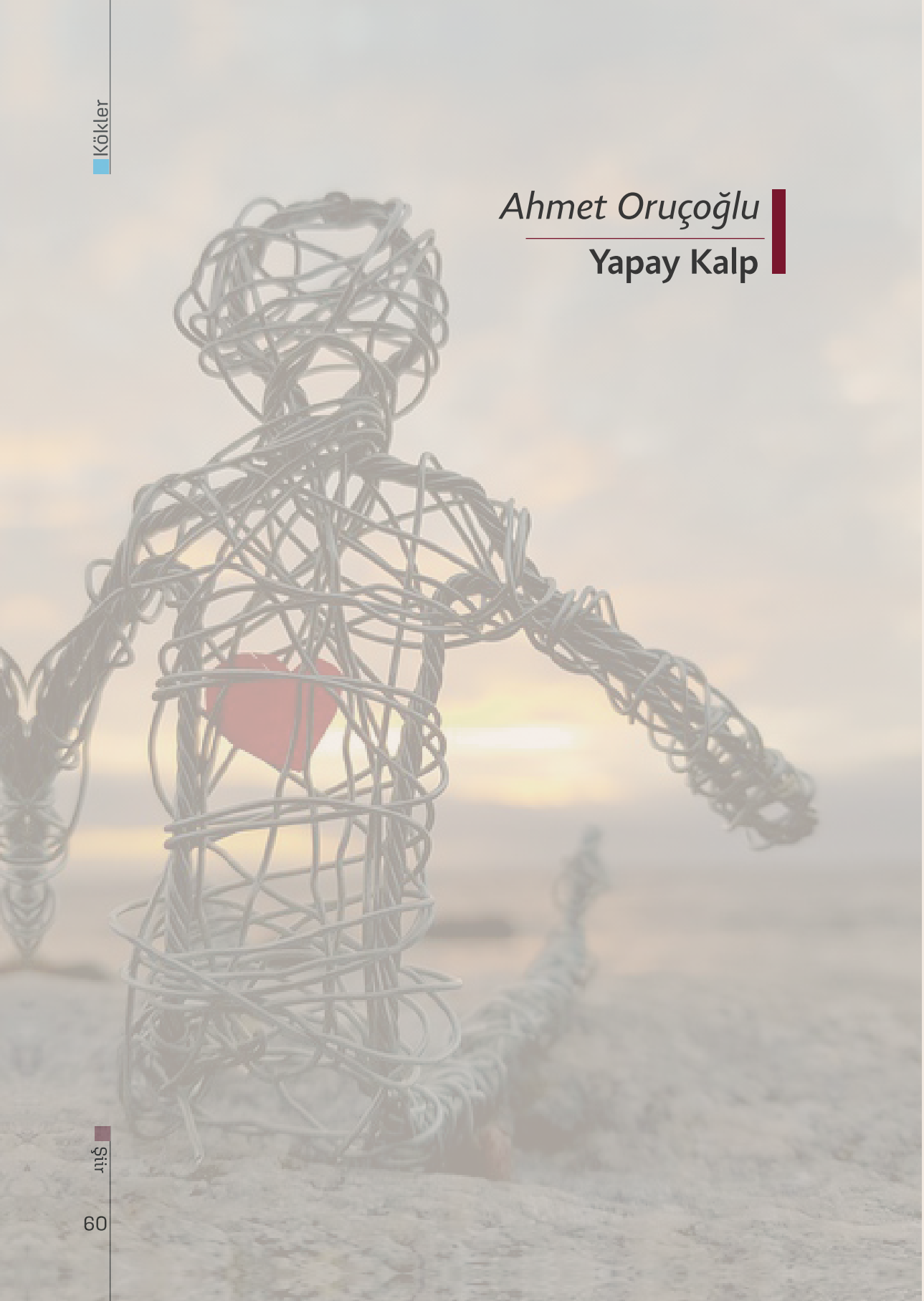

Ahmet Oruçoğlu

Yapay Kalp

Maziden bir anı geldi gözlerim yaşardı
Sesim nemliydi duyarsız kalbime karşı
Yerim karanlıktı yüreği kadar olmasa da
Tüm kapıları kurşunla kapattı
Küçücük pencereye de yemin ettirdi
Yer aya küs iken mezarlıktan geçtim ben
Meğerse çırakmışım, karanlığında boğuldum
Bu dünya o kadar gelişmedi mi
Sırtlansın harfler hissettiklerimi
Reçeteye yapay kalp yaz yardımcı olarak
Zira hüzün haddini aştı ciğere dokundu.

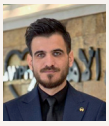

1998'de Tüzhurmatu'nun Yengice kasabasında doğdu. Tikrit Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fizik bölümünden mezundur. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nde fizik dalında yüksek lisansını bitirmiştir.

Hanin Ahmet Pamuk

Şehadet Nakışları

Sen!
Düşüncelerin kuytularına dalgın inci..
Nedir?
Ürkmek?
İhtirasların sılasında..

Sen,
Muhammed ellerde büyüyen peygamber çiçeği
Alilerin dilleriyle coşan,
Ömerlerin ayraçlarında gezen..

Sen,
Gözleri iman mimarisi gül
Küheylan bakışlarla seyreden..
Bir Asker kadar emin adımların
"Hadi!" dense..

Sen,
Samilerden beri kubbeli arzuların
İsmailoğullarından taşlarla örülen..
Hicranlarını selamlar,
Mütebessim hayallerinin geçtiği köprülerden..

Koştuğun koridorlar şahidim der
Asaletin şehadet,
Hakkına,
Yoluna,
Varışına...

Titrek kalbin imza atar,
Hamde bürünen hasretlerine,
Niyazlarına..

Bu günler senin için,
Mustafa nesillerden bir ezan
Efendilerin izinden..
Gayrısı yakışmaz,
Andına..

Dökülmesin sular!
Esen yeller izlerken,
Bahçelerden..
Verdiğin can şan eder,
Bu dava uğruna..
Kalan o izler değer,
Bir hayat uğruna!

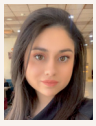

2002 yılında Kerkük'te doğdu. Kerkük Ünivesitesi Tıp Fakültesi 6. Sınıf öğrencisidir. Müzikle ilgileniyor.

Esen Kutup

Takke

Herkesin dilinde yankılanır adı
Dağın sessizliğinde akan pınar sanki

Kütüphanelerde tozlu ciltler
Sayfaların arasında izini ararım
Kim bilir kaç gece kandil ışığında
Gözlerin uzaklara daldı da
Ve eski bir menkıbe süzüldü mürekkebinden

Korurum sana dair kırıntıları
Yıpranmış bir kitap

Kenarında elin değmiş bir işaret
Altını çizdiğin kelimeler
Hâlâ konuşur

Bu koku, hasretin kokusu mu?
Elini öpmek vardı şimdi…

Ben hasretim sana
Görmediğim yüzüne
Avuçlarım açık beklerim
Sanki kuruş değil
Zamandan artakalan duaları toplamak için

Bir ağaca yaslanır gözlerim
Camiden döneceğin vakti sezmek için

İki asrın torunuyum ben
Torunun..
Adınla çoğalan dirilişin mirasçısı.

Ve bilirim
Hasret dediğim şey
İhyanın ta kendisidir.

Dede…
Dedem…

2001 yılında Kerkük'te doğdu. Halen Kerkük Üniversitesi Veterinerlik Bölümü 5. sınıf öğrencisidir.

Erkan Karakaş

Bir Avuç Yaşam

Yıllar önce bıraktığım
sigaranın hasretindeyim
arada bir şarabın yoldaşı olur o kadar.
Yürümediğim sokaklarda,
kaldırım taşlarının minnetindeyim
Ne trafik polisi,
ne de garibanı yakalayan radar.
Dönüp dolaşmak Ankara kitapçılarını
nefesi felsefe kokanlar

dogmalardan uzağa yelken açmak
henüz yüzmediğim denizlerin
tokatlamayan dalgaları
hiç tanımadığım
sarışın bir hatunun
en mavi hallerinde
nefes alarak boğulmak
vay babam vay!
közde pişen palamutun
bedduasını almak
mübarek akşam vakti
kayan yıldızlara tutunmak bir sahil kenarında
saç tellerinden keman yahut dombra
rüzgar çalsın
ben okurum hasret türküsünü
Aziz Ağababamın
"Ok attım boşa getti
Döndü sarhoşa getti
Gençliğe veda dedim
Gözlerim coşa getti"

2000 yılında Kerkük'te doğdu Karabük Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünden mezundur. Halen aynı bölümde yüksek lisansına devam etmektedir..

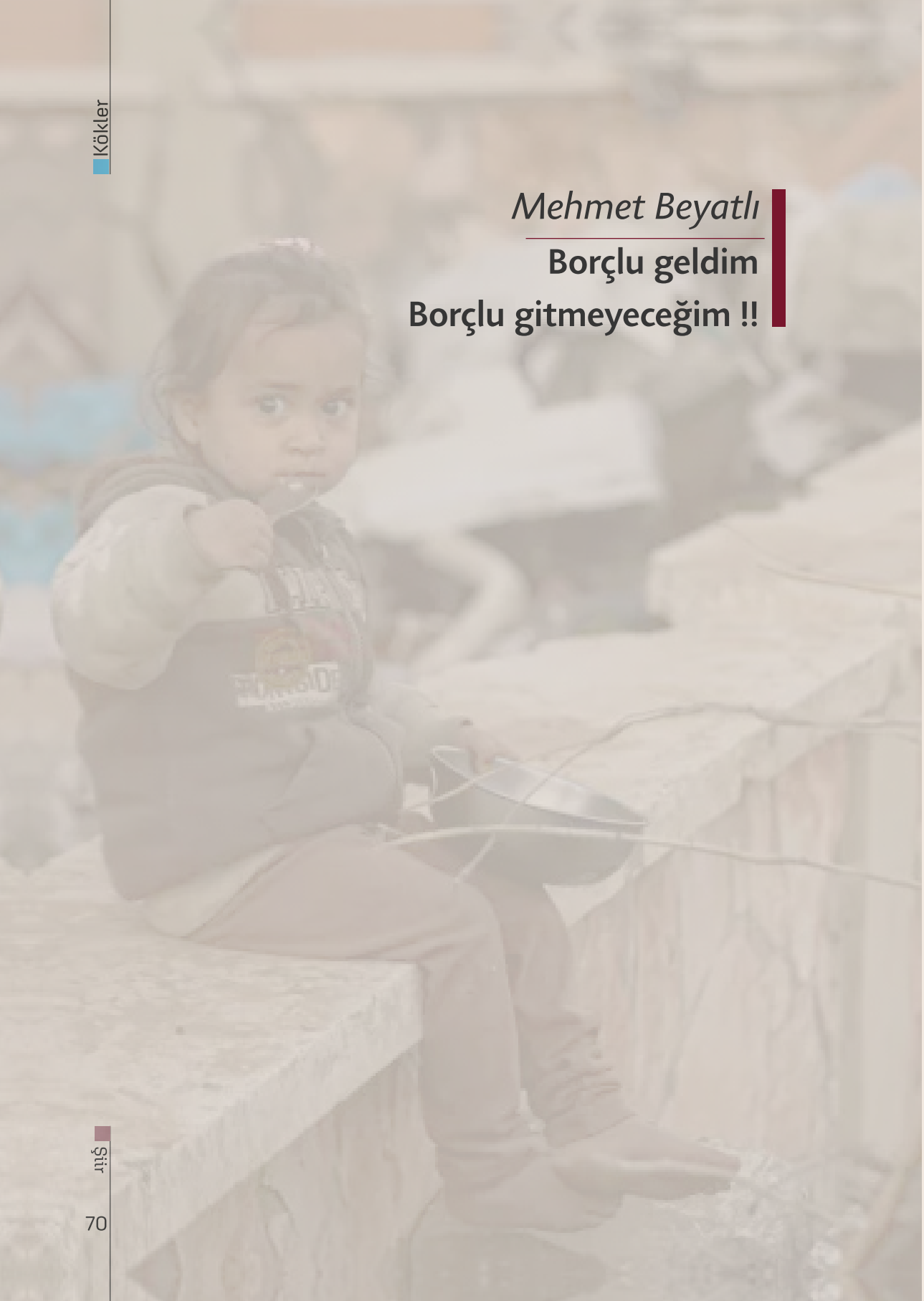

Mehmet Beyatlı

Borçlu geldim
Borçlu gitmeyeceğim !!

Kelimelere borçlu olan,
yaşar mı hiç?
Dilsiz, Kalemsiz…
Asırlarca insanlığın gözyaşları
kararmış aynalarda,
Yorgun kanatlar,
özgürlük için kan çırpmakta,
her çırpınışında göğü yırtmakta.
Hür yaşamayı, yalnızca bir kalp bilir…
Bir de Gazze'deki çocuklar;
aç gözlerle değil, aç yaralarla
Meğer uyumak yasakmış
bu suskun ufuklarda,
gözler kapandığında
şehirler yetim kalırmış.
Ve ben sorarım kendi kendime:
Ödedim mi borcumu?
Yoksa hâlâ alnımda mı?
İşitmesinler ağır suçumu

2002 yılında Kerkük'te doğdu. Halen Kerkük Üniversitesi - Tıp Fakültesi 6. sınıf öğrencisidir.

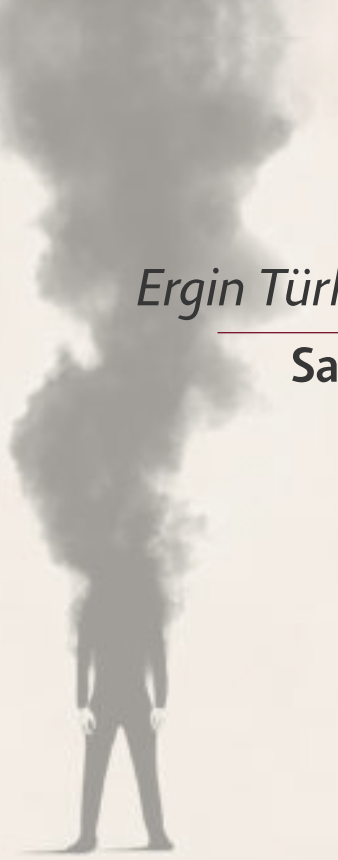

Ergin Türkmenoğlu

Sakallı Köse

Tanımadığım sabahlara uyanıyorum
Beni görmeyen aynalara
Günaydın deyişimi
Yüzümü yıkadığım su
Senden daha yabancı
Hiç saçımla kavuşamayan ahşap tarak

...
...
...

Özlem değil içimdeki,
Avuç avuç aşk
Birkaç gram hasret
Az gelir belki
Göremediğin bu ufacık ateş
Gel!
Benim yerime sen çek,
Sen anlat

Düğümlenmiş avazım
Ortalık darmaduman
Nefes borum süzgeç
Bir parça köz
Okyanusun ortasında
Sönmüyor
Sönmüyor…

1990 yılında Kifri ilçesinde doğdu. Süleymaniye Üniversitesi Kelar Temel Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi bölümünden mezun oldu. 2015 yılında Mısır Cumhuriyeti İskenderiye Üniversitesi Beden Eğitimi Fakültesinde yüksek lisans eğitimini bitirdi.

Karrar Hançerci

Kış Evhamlarında Zorlu Arayış

Üzerimde kömür gözlerin sağduyusu
Gözyaşlarım hayal altında
Ceketsiz kumarbazın pişmanlığı
Sakalsız molla ürkekliği var üstümde
Avuçlarımda salıncak
Belki kaybederim kaygısıyla

Aklımda uçuruyorum uçurtmaları
Seni yazmaya çalışıyorum
Şarkıların maviliğine
Kafkas dağlarının kış evhamına
Yağmurlara karlara
Sen yazmaya çalışıyorum
Olmayan uçurtmalarıma
Kayıp giden Kaygılara
Beyaz sırlara
Duvarlara sinen sarı saçlı sevdalara
Yetmedi sen geçirmez türkülerimiz
Söylenmemiş aşkların güz gürültüsüne
Sen yazmaya çalıştım
Akşam isyanlarına
Geceleyin küs kalma korkusuyla
Uyanan çocuk yüreklere
Baharı seyreden kış yürüyüşüne
Sen yazmaya çalıştım
Bekleyen şafağın doruklarına
Şehrin siyah denizlerine
Belki o vakit
Gayret eder de aşk simalı bakışların
Aşka bulanır saçların

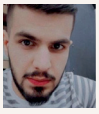

2001 yılında Kerkük'te doğdu. Kerkük Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tasarım bölümü mezunudur. Öğretmenlik ve Türkmeneli TV'de muhabirlik yapmaktadır.

Ansar Kayacı

Adı Hasret Olsun

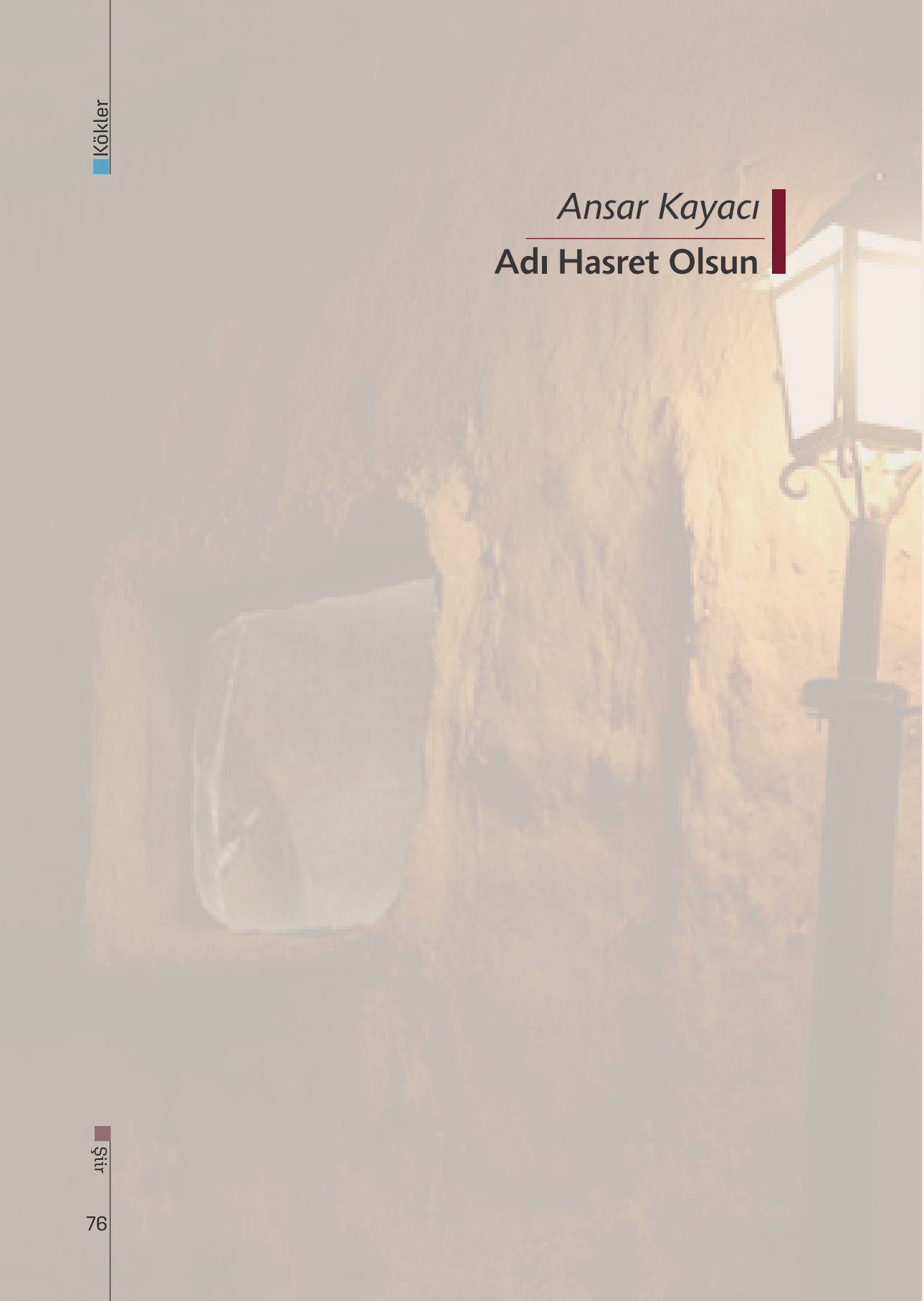

Karardı yine gün
gelmene beş dakikan var daha
bugün eli boş gelmiyorsun
öyle seziyorum.
Aslında, benim de konuşacaklarım var
hepsini derledim, topladım
geçilmiyor artık sensiz sokaklar
yüreğim sıkışır bir nefeste
seni çekerken bin nefeste
içimde ölüyorsun.
Ve de haykırışlarım duyuluyor artık
ya geçen ömürdendir
yahut gizlemek istemediğimden

bilemiyorum.
Heybemden dökülen sözlerimin
manasını yitiriyorsun
seni anlatmak güç bela oldu başıma
var olmanı istemeyen zamanla aram bozuldu
vakitsiz yaşamak ince bir sızı
dayanır mıyım bilemem
gel gitlerin eşiğinde
salıncağın dibinde
sırasını bekleyen öksüzün
yüz hatlarındayım
ya dargın yada kırgın
dönüyorum eve her gün
penceremin önünden geçenlere bakıyorum şöyle
içlerinden beni anlayan olur mu
sonra kendime kızıp çekiyorum perdeleri
ya seni sezerlerse!

rüyalardan medet umuyorum şu sıralar
onlar da birer hayal neticesinde
ve ben hayallerden uzaklaşıyorum desem
sitem mi etmiş olurum?
Velhasıl...
Anımsamanı bekliyorum
içtiğin yudum,
bastığın toprak,
dinlediğin her şarkı,
olur olmaz şeylerden.
Yine geç kaldın
bugünün hatrına yarını gözlerim
ömrüm yetmezse borcum olsun
adı da hasret olsun ..

1995 yılında Kerkük'te doğdu. Kuzey Teknik Üniversitesi Yakıt ve Enerji Mühendisliği bölümü mezunudur. Şu anda sunucu ve radyocudur.

Danya Şahin

Aynı Sokak, Başka Ben

Bak, yine geldim
Yine geç
Senden sonra
Aynı yere
Aynı sokak
Aynı ağacın dibi

Sokağın tek lambası sönük
Eskiden parlayan gecenin ayı ve yıldızı da
Çok yağmurlu havalar
Ağaç artık büyük
İçine kazdığım kelimeler silik

Ona bakan komşunun bahçesi yeşilliğini yitirmiş
Bir harabe misali
O çok sevdiğim kapı paslı
Yüreğimin misali

Aynı kıyafetlerim
Ama çok yorgun…
Dilek dolu her yeri
Bu sefer çok farklı
Bir serçenin yaşı kadar

Karanlıkta uçmaya didinen bir serçe gibi
Ama her yere çarpan
Yalnız
Kapkaralıklarda..

Ben miyim o?
Kanatlarım yorgun
Gözümde bir damla
Belki bir yarasanın gözyaşı

2004 yılında Kerkük'te doğdu. Kerkük Üniversitesi Tıp Fakültesi 4 sınıf öğrencisidir. Sosyal aktivite organizasyonu ile ilgileniyor.

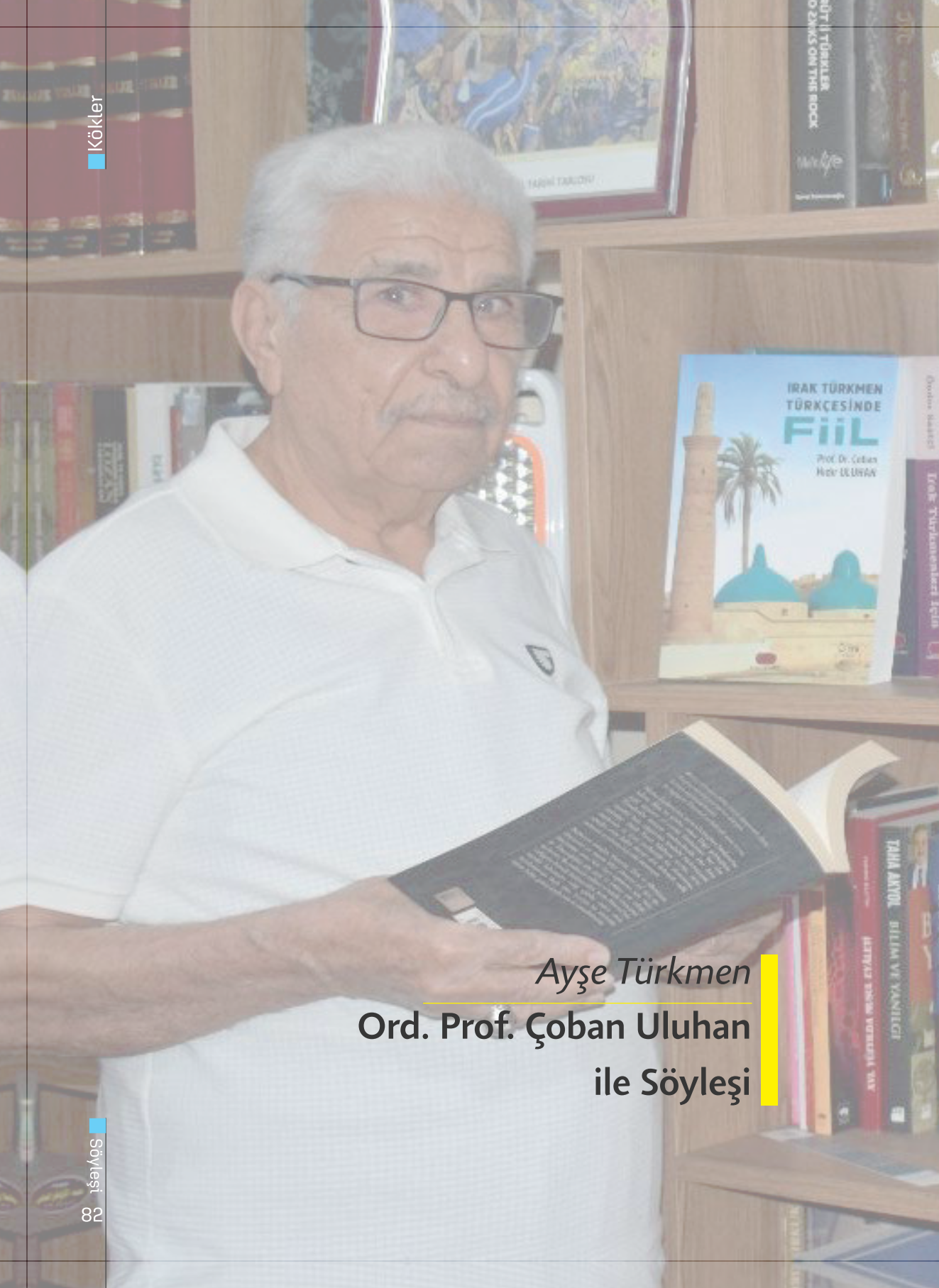

Ayşe Türkmen

Ord. Prof. Çoban Uluhan ile Söyleşi

Telafer'den Mendeli'ye kadar uzanan bir sahaya yayılmış bakir ve çalışılmamış zengin bir dil malzememiz vardır.

Ord. Prof. Çoban Hıdır Uluhan Kerkük şehrinin 27 km batısına düşen Beşir köyünde doğmuştur. Beşir köyü dediğinizde Irak Türkleri gözyaşlarını tutamazlar. Çünkü geçmiş dönemde ve yakın yıllarda sadece Türkmen oldukları için bu köyün başına gelen kalmamış. Saddam rejimi futbol oynayan onlarca köylü çocuğu kurşuna dizmiş; DAEŞ (IŞİD) köyü işgal ederek kadınları bile elektrik direklerine asmıştır. Bu köyün kara bahtına rağmen çok bilim adamı yetiştirmiştir. Bunlardan biri Çoban hocamızdır.

Çoban Uluhan 1948 yılında Beşir köyünün Marağa Mahallesinde Marağalı aşiretine mensup çiftçilikle uğraşan bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Marağalı aşireti Azerbaycan'ın Tebriz ilinin Marağa ilçesinden Kerkük'e gelerek Beşir'in güneydoğusunda yerleşmişler. Çoban hoca, Marağa'da beyler beyi olan Ahmet Hanın torunlarındandır. 1967 yılında liseden mezun olan Uluhan Türkmenlere yönelik baskı ve yasaklardan dolayı çalışamamış ve 1971 yılında tahsilini tamamlamak üzere Türkiye'ye gelmiştir. 1975 yılında Ankara Üniversitesi, Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi-Türkoloji Bölümü'nden mezun olmuş, 1979 yılında İstanbul Üniversitesi-Türk Dili ve Edebiyatı - Yeni Türk Dili Anabilim Dalında (Irak Türkmen Ağızları) tez konusunda pekiyi derecesiyle doktorasını almıştır.

Çoban Uluhan, 1979 yılında Bağdat Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümüne öğretim görevlisi olarak atanmış, 1983 yılında doçent,1992 yılında profesör ve 2016 yılında ordinaryüs profesör unvanlarını almıştır. 1994-2002, 2003-2004 yılları arasında Bağdat'ta Bölüm Başkanlığı yapan Uluhan 2007 yılında Kerkük'e tayin olmuştur. Bağdat ve Kerkük üniversitelerinde Türkçe Bölümü kurucularından sayılır ve şu anda Irak'ta Türkçe bölümlerinde bulunan öğretim görevlilerin çoğuna hocalık etmiştir.

Uluhan, çok üretken bir bilim adamıdır. Türkçe bölümleri için 6 eğitim kitabı hazırlamıştır. En sonuncusu Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'nın desteğiyle basılan "Irak Türkmen Türkçesinde Fiil" kitabı olmak üzere Irak Türkçesi, edebiyatı ve folkloruyla ilgili 19 inceleme

kitabı bastırmış. İlave olarak 3 şiir kitabı var ve 35 araştırma makalesi ve kitabı yayımlamıştır. Türk Dil Kurumu başta olmak üzere 13 dil ve edebi kurum üyesidir ve onlarca takdir belgesi almıştır.

Çoban hocamızın Irak Türkçesiyle olan ömür yolculuğunu dinlemek istedik ve kendisiyle böyle bir sohbetimiz oldu:

S1- Bilindiği üzere dil bir toplumun varlığını koruyan ve sürdüren önemli öğelerden biridir. Irak Türkleri Türkçelerini yaşatarak ve edebi eserler üreterek kültür asimilasyonuna direndiler. O karanlık dönemlerde bile dilcilerimiz oldu ve Türkçemizi araştırdılar. Fakat içlerinde Türkçeye kendini en çok adayan ve eser yazan bilim adamı olarak sizi biliyorum. Türkçeyle olan yolculuğunuzu ve ona olan aşkınızı anlatır mısınız?

İlahi aşk var, beşerî aşk ve millet aşkı var. Ben yüce Allah'ın yaratmış olduğu Türkçemize aşığım. Bu dil aşkım nasıl ve nereden başladı, anlatayım. Çocukluk çağından dünyaya gözümüzü açtığımız zaman annelerimizin ninnilerini dinleriz, kulağımız onlarla dolar. Bizde eskiden böyle iletişim araçları yoktu; ne televizyon ne de elektrik vardı. Hele hele ben köylüyüm ve köyde yaşadım. Yaklaşık 6-7 yaştan sonra artık kış geceleri veya yaz gecelerinde masallar dinlerdik. Komşumuz Allah rahmet etsin Gülsüm anne bize masallar söylerdi. Bazı masalları ezberlerdik ama çoğunu şimdi hatırlamak mümkün değil.

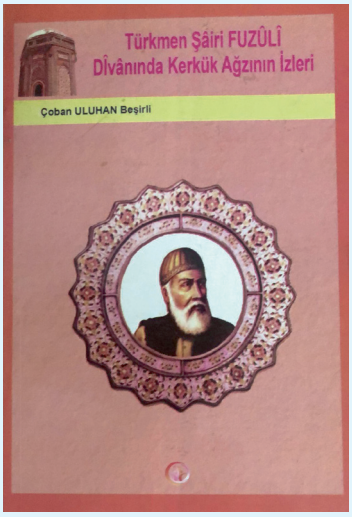

Şimdi çok üzülüyorum, keşke o zamanın hanımları şimdi olsaydı o masalları anlatıp yazıya geçirseydik. O masallardan bir cilt değil, 10 cilt toplayabilirdik. Keloğlan, Arzu Kamber, Aslı Kerem, Yusuf Züleyha, Muhammed Çelebi gibi

çok uzun masalları dinlerdik. İşte bu aşk oradan başladı. Daha sonra köyde babamın akrabası Molla Yasin'in dohanesine (divanhane) babamla giderdim. Divanhanede kış geceleri ve yaz günlerinde kitap okurduk. Mesela, Nevrûzî'nin Yusuf Züleyha hikayesi, Teberdar kitapları, Kahraman Kahtaran kitabı, Haverzemin kitabı vardı ve bunları okurlardı. Güzel Türkçeye aşkımız böyle başladı artık. Daha sonra ortaokulu bitirir bitirmez 60'larda Kardeşlik dergisini okumaya başladım. Kardeşlik dergisi bir okuldu, o zaman ne desen vardı içinde; horyat var, düz yazı var, folklor var, hikâye vardı. Onları okuyarak Türkçemi geliştirdim. Hem yeni harfleri hem de Osmanlıcayı Kardeşlik dergisinden mükemmel şekilde öğrendim.

S2- Irak Türkçesi hakkında bilgi verir misiniz? Irak'ta Türkçenin tarihçesi ve coğrafi dağılımı nedir, konuşulan ağızlar nedir ve köken olarak hangi Türk dil grubuna bağlıdır? Bu konu üzerine çalışmalar yapılmış mıdır?

Irak Türkmen ağzı dediğimiz zaman Telafer'den Mendeli'ye kadar uzanan bir sahaya yayılmış bakir ve çalışılmamış zengin bir dil malzememiz vardır. Irak Türkmen ağzı grup olarak Oğuz grubuna mensuptur. Bu gruba Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, Türkmenistan Türkçesi ve Gagavuz Türkçesi girer. Bizim girdiğimiz grup Azerbaycan grubudur. Yazı olarak Türkiye

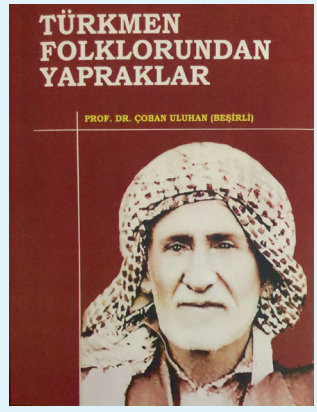

Türkçesidir. Irak'a Türkmenler Türkmanistan'dan gelmişler. Mardin, Hakkâri, Elazığ, Ardahan, Kars ve güneydoğu tarafları bizim şiveyle konuşurlar. Irak Türkmen ağızları iki gruba ayrılır; V ve Y grubu. Hem tekil hem de çoğulda V grubu (geldiv, yaptıv-geldiviz, yaptıvız), Y grubuysa (geldiy, yaptıy-geldiyiz,yaptıyız) şeklinde konuşurlar. Kerkük ağzı V grubunu temsil eder, Y grubunu da Telafer, Tuzhurmatu, Altunköprü ve Bayat ağızları

temsil eder. Irak'taki Türkmenler hangi bölgelerden gelmişlerse ağız özelliklerini de oradan getirmişlerdir. Y grubuna Urfa girer, V dediğimiz zaman Tebriz ikinci şahısta V kullanırlar. Azerbaycan'ın bazı bölgelerinde Y grubu konuşulur. İşte Türkmen tarihi de buradan doğmaktadır.

Irak'ta Türk dili çalışmalarının öncülerinin tamamı köylüdür. Rahmetli Prof. Dr. Hüseyin Şahbaz, İmam Zeynelabidin köyünden, Prof. Dr. Fazıl Bayat ve Prof Dr. Muhsin Tuzhurmatulu, rahmetli Prof. Dr. Hidayet Kemal, Kifri kasabasından ve ben Beşirliyim. Bizler hem Irak'ta Türkçe çalışmalarının temelini kurduk hem de bu bölgede ilk defa derleme yaptık. Saddam rejimi zamanında yasak olmasına rağmen köylerden kasabalardan derlemeye başladım. Kerkük, Tisin, Beşir ve Bayat köylerinin hepsini gezdim. Bastamlı, Çardaklı, Hasadarlı, Abbud köylerinin her birinde birer gece kaldım ve insanlarla görüştüm. O zamanlar hocam saydığım Mehmet İzzet Hattat bana yol gösterirdi. Bu derlemenin de şartları vardı; konuşan kişi ana

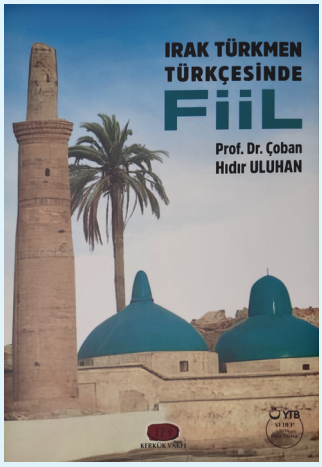

dilinden başka dil bilmemeli, kekeme olmamalı, dişleri takma olmamalı, dişsiz de olmamalı, burundan değil de boğazdan düzgün konuşmalı ve sesi tonu anlaşılır olmalıdır. Bu köylerde iyi karşılandım ve malzemeleri topladım. Yaklaşık 1976 yılından beri bütün çalışmalarım Irak Türkmen ağızlarıyla ilgili hem masallar hem de gramer üzerine oldu ve bu çalışmaları hem Türkiye'de hem de burada yayımladım. Ve çalışmalarım hala da devam ediyor.

S3- Eğitiminizi Türkiye'de aldınız. Türkiye'de hangi hocalardan etkilendiniz ve sizi araştırmaya sevk eden kim/ler oldu?

Üniversiteyi Ankara'da bitirdim ve o fakültedeki hocalarımız ikinci nesil, yani Türkolojinin ikinci nesli sayılırlar. Tümüne Allah rahmet eylesin. Prof. Dr. Hasan Eren Bulgaristan Türklerindendir, Prof. Dr. Saaddin Çağatay Kazak Türklerindendir, Ahmet Demir ve Prof. Dr. Tuncay Gülensoy Kırım Türklerindendir. Allah rahmet eylesin en iyi hocalarımızdan birisi de Zeynep Korkmaz, Prof. Dr. Vecihe Hatipoğlu, Semih Tezcan, Mustafa Canpolat, Kayhan Erimer'dir. O zaman Ankara'da Türk dili ve Türkoloji çalışmalarını kuran şahıslardan ve bu alana beni yönlendiren Saddedin Buluç, Muharrem Ergin, Türkmenistanlı Reşit Rahmeti Arat, Prof. Dr. Faruk Timurtaş, Prof. Dr. Martıl Tulum, Prof. Dr. Kemal Eraslan, Prof. Dr. Osman Sertkaya hocalarımı sayabilirim. Aynı zamanda Ankara'da iki sene Moğolca ve Beylikler tarihini okudum. Tarih hocalarından Mustafa Kafalı'yla çok alakam vardı.

S4- Kerkük Üniversitesinde Türkçe Bölümü'nün kurucusu sayılırsınız. Türkçe Bölümü'nün kuruluşu nasıl gerçekleşti?

İlk olarak Bağdat'ta, Türkoloji bölümünün kurulumu gerçekleşti. Ben, Dr. Hidayet Kemal ve Dr. Hüseyin Zeynelabidin, Bağdat Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Doğu Dilleri Bölümü'ne atandık. Orada, Diller Fakültesi bünyesinde Türk Dili Bölümü açıldı ve bu bölümün kuruluşunu biz gerçekleştirdik.

Bağdat'taki görevimiz 2003 yılına kadar sürdü. İlk olarak, Prof. Dr. Hüseyin Zeynelabidin bölüm başkanı oldu; ben ise yardımcısıydım. Bir yıl sonra Prof. Dr. Hüseyin görevden alındı ve yerine İngilizce Bölümü'nün başkanı getirildi. Bizi bölüm başkanı yapmamalarının nedeni şuydu: Biz Türkmeniz ve herhangi bir partiye üye değiliz. Üstelik, akrabalarımızın çoğu ya cezaevindeydi ya da idam edilmişti.

Bir yıl sonra bölüm başkanı tekrar değiştirildi. Bu kez İbranice Bölümü'nden bir kişi Türk Dili Bölüm Başkanı

olarak atandı. O dönem Türkçe Bölümü'nde yalnızca dört kişiydik. Tarih dersine, diğer bölümlerden gelen Arap hocalar giriyordu. Bu durumu beğenmiyorduk çünkü dersi istedikleri gibi, çoğu zaman eksik veya yanlış bilgilerle işliyorlardı. Bu nedenle bir dilekçe yazarak tarih dersine Arap hoca istemediğimizi belirttik. Sonrasında tarih dersini, Türkçe Bölümü hocaları olarak biz vermeye başladık.

1992 yılında, "Siz emekli olduktan sonra bölüm kapatılır, bu yüzden yüksek lisans programı açın" dediler. Başta açmadık. Ancak bakanlıktan, "Açmanız gerekiyor" şeklinde resmi bir emir gelince, biz de yüksek lisans programını açtık. Her yıl yüksek lisansa kabul edilen 5 öğrenciden mutlaka en az 3'ü Türkmen olurdu. Şu anda Kerkük'te görev yapan hocaların çoğu bizim yanımızda eğitimlerini tamamladı. Kerkük, Musul ve Erbil'de görev yapan hocaların tamamını biz yetiştirdik.

2003 yılından sonra Kerkük'te Türkçe Bölümü açıldı. O dönemde rahmeli Dr. Faruk Peri beni arayarak, Yükseköğretim ve Eğitim Bakanı'nın yanına birlikte gitmemizi önerdi. Bir dilekçe yazarak Kerkük'te Türkçe Bölümü açılması talebinde bulunduk. Bakan, dilekçemizi hemen onayladı.

Bakandan gerekli onayı aldıktan sonra, Prof. Dr. Hüseyin Zeynelabidin'e Kerkük Üniversitesi'nde çeşitli görevler teklif edilmesine rağmen, kendisi bu teklifleri kabul etmedi ve Türk Dili Bölümü'nün açılması konusunda ısrarcı oldu. Sonunda bölüm açıldı. Bölüm açıldıktan bir yıl sonra ben de Bağdat'tan Kerkük'e nakil yaptım ve iki yıl Kerkük'te görev yaptım. Bir ara tekrar Bağdat'a gittim. Bu arada Kerkük'te bölüm başkanı olan Prof. Dr. Hüseyin Zeynelabidin emekli oldu. Sonrasında bana, "Kerkük'e geri dön, yoksa bölüm kapanacak" dediler. Bu haberi duyar duymaz tekrar Kerkük'e geldim ve görevi teslim aldım.

S5- Dil hakkındaki çalışmalarınızı anlatır mısınız?

1976 yılından başlayarak dil araştırmalarım, derlemelerim ve Türkmen ağzı ve lehçeleriyle ilgili incelemelerim devam etmektedir. Bağdat'ta 6-7 gramer, okuma ve konuşma ders kitabı yayımladım. Daha sonra divan şiiri üzerine geniş bir yelpaze açtım. Folklor ve edebiyat çalışmalarım da mevcut. Bin beyitten oluşan Yusuf Züleyha kitabını 2 ciltte yazdım. Irak Türkmen ağızlarının bütün özelliklerini yazdım. Masal olarak "Irak Türkmen Masalları" kitabımı Türk Dil Kurumu yayımladı. Bu kitap; metin, sözlük ve inceleme şeklindedir. Irak Türkmen Ağızları kitabı ise Bengü Yayınevi tarafından yayımladı. 2003'ten sonra yapılan tüm kurultaylarda Irak Türkmen Ağızları hakkında A'dan Z'ye kadar yaptığım bütün çalışmalarımı tebliğ olarak sundum. Şimdiki çalışmalarım da hala ağız çalışmaları üzerinedir. Irak Tükmen Ağızlarında hayvan isimleri ve çiftçilik ile ilgili terimler, el sanatları, akraba isimleri ve kuş isimleri başlıkları altında çalışmalarım sürüyor ve yakın zaman diliminde kitap haline getireceğim. Kısa bir zaman önce Dîvânu Lugâti't-Türk'teki Kerkük Türkçesi çalışmam yayımlandı. Bakacaksınız ki; Bayat köylerinde geçen Türkçe kelimelerin Dîvânu Lugâti't-Türk'teki karşılığı, 11. yüzyılda geçen kelimelerin hepsi Bayat köylerinde hala kullanılmaktadır. 1. cilt yayımlandı, diğeri ise yayın aşamasındadır. Şimdi ise genel bir sözlük yapmak niyetindeyim. A harfini bitirdim ve B harfinin de sonlarına doğru geldim. Şimdiye kadar Türkmenelinde yapılan sözlükler yetersizdir, ilmi ve ciddi bir çalışmaya ihtiyaç vardır.

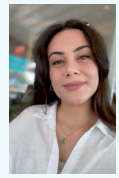

1993 yılında Kerkük'te doğmuştur. 2015 yılında Kerkük Üniversitesi Türk Dili Bölümünden mezun olmuştur. Kayseri Erciyes Üniversitesi'nde Eski Türk Edebiyatı alanında yüksek lisans ve doktorasını tamamlamıştır. 2024'ten beri Kerkük Üniversitesi'ne öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Kalem ve Elma

Kalem var
Derde derman
Kalem var
Katle ferman yazar
Derde derman yazan
Tükenmez kalemi tüketmeye
Katle ferman yazan
Dolma kalemi doldurmaya
Çalışan insan değil

Bir elma için
Toprağa kan
Yaprağa can vermişiz
Elma dalında yetişti
Kanla kavruldu, pişti
Bu elma
Gül tek koklanır
Gözde, gönülde saklanır
Birdir
Bölünmez ikiye
İnanmayan bu ülküye
Türkmen değil, Türkmen değil

Adnan Kasapoğlu - Altunköprü